

Ponedjeljak, 27. februar 2006.

Svedok Slobodan Jarčević

Otvorena sednica

Optuženi pristupio Sudu

Početak u 9.03 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ROBINSON: Molim svedoka da pročita svečanu izjavu.

SVEDOK JARČEVIĆ: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cjelu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, sedite.

SVEDOK JARČEVIĆ: Hvala.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, možete da počnete, gospodine Miloševiću.

GLAVNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Jarčeviću, molim vas predstavite se i recite sasvim kratko ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Ne čujem najbolje ovo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne čujete? Evo sad je uključeno. Gospodine Jarčeviću, molim vas predstavite se ...

SUDIJA ROBINSON: To je tehnički problem. Možemo li to da rešimo?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Ja sam Slobodan Jarčević, rođen 2. februara 1942. godine u Gornjem Ravnom, Bosna i Hercegovina. Jedan sam od retko preživjelih beba od hrvatskog holokausta nad Srbima, Romima i Jevrejima u svom kraju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite kratko samo nešto o vašem obrazovanju i kretanju u službi?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Moja porodica je iz Bosne preseljena po odluci Vlade Jugoslavije u Srbiju 1946. godine. Tamo sam završio osnovnu i srednju školu i diplomirao na Fakultetu političkih nauka u Beogradu. Član sam Udruženja književnika Srbije. Radio sam 33 godine u diplomatiji Savezne Republike Jugoslavije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gde ste službovali?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Službovao sam u Zambiji (Zambia), Indiji (India), Grčkoj (Greece), Rumuniji (Romania), Kuvajtu (Kuwait) kraće ili duže vrijeme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koje ste funkcije obavljali tokom rata u Krajini?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Od oktobra 1992. godine do aprila 1994. godine bio sam ministar za inostrane poslove Republike Srpske Krajine, a od aprila 1994. godine do 1996. godine bio sam savetnik za spoljne poslove predsedniku Republike Srpske Krajine, Milanu Martiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, pretpostavljam da je to dovoljno. Ne treba više nikakvih detalja o tome za sada. Na početku pitaću vas o onome o čemu imate direktna saznanja, a vezano je za ovu optužnicu za Hrvatsku. Vi ste dakle bili ministar spoljnih poslova najveći deo vremena tamo u Krajini. U delu koji se odnosi na hrvatsku optužnicu koji govori o odgovornosti, paragrafom 6 rečeno je da je postojao neki udruženi zločinački poduhvat čija je svrha bila prisilno uklanjanje većine hrvatskog i drugog nesrpskog stanovništva sa teritorije Republike Hrvatske za koju sam ja navodno planirao da postane deo nove države pod srpskom dominacijom.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Takav plan je iluzija. On nije postojao u Beogradu ni kod jednog političara iz Srbije ili Crne Gore. Zločinački poduhvat postojao je samo u vrhu političkih i državnih, političkih stranaka Hrvatske i u državnim organima Hrvatske. On je imao za cilj da ukloni iz AVNOJ-evske Hrvatske, odnosno federalne jedinice, sve Srbe na ovaj ili onaj način i o tome ima mnogo podataka, uključujući i dokumenta Ujedinjenih nacija (United Nations).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta to znači da ukloni Srbe na ovaj ili onaj način? Na koje načine?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da bismo to razumeli mora da shvatimo doktrinu Hrvatske države. Od XIX. veka njen program je sledeći, Hrvatska bez pravoslavnih Srba. Njih treba uništiti, proterati ili kroatizirati, pre toga pokatoličiti i mislim da je veoma zanimljivo za Pretresno veće da kažem da se to sprovodilo preko školskih udžbenika. U svakom od njih piše da je otac Hrvatske države Ante Starčević. A on je u XIX veku zapisao da su Srbi niža rasa i da ih treba utući sikirom. Možete misliti da je 60 godina kroz sve školske i univerzitetske knjige ta formulacija opstajala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ali ipak da se vratimo na period koji je ovde obuhvaćen ovom optužnicom. Recite, kada počinju nasilja i zločini na tom području i ko ih vrši?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Kad sam rekao da je Hrvatska imala doktrinu o istrebljenju Srba, ako ne uzmemo u obzir ono što su Austrijanci preko Hrvata činili prema Srbima u Prvom svjetskom ratu, drugi pokušaj progona Srba iz današnje Hrvatske počeo je 1939. godine pod direktnim zahtjevom fašističkih zemalja ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Jarčeviću, gospodin Milošević, je od vas zatražio da govorite o vremenu na koje se odnosi optužnica, a vi ste se onda vratili na tridesete i četrdesete godine prošlog veka. Molim vas da se koncentrišete na pitanje koje je postavljeno.

SVEDOK JARČEVIĆ: Hvala vam. Ja sam završio sa 1939. godinom. Sledeći pokušaj progona i terora nad Srbima bio je 1971. godine sa takozvanim Masovnim pokretom u Hrvatskoj, što nije neka davna prošlost, nego upravo kadrovi koji su izneli to Hrvatsko proleće sa pokušajem progona Srba i tada, bili su na čelu partija 1990. godine. Među njima Franjo Tuđman, Stipe Mesić, Đapić i ostali lideri današnjih političkih partija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, iz tog vremena, dakle da se držimo tog vremena, kakva su bila vaša saznanja? Šta je ustvari se, šta je hrvatska vlast planirala na teritoriji na kojoj su živeli Srbi u Hrvatskoj?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da vam kažem, verovatno je teško onima koji nisu sa Balkana da shvate sve verske i nacionalne isprepletanosti u bivšoj Jugoslaviji. A kada je reč o Hrvatskoj, najlakše ćemo to pokazati na

jednom primeru evropskih država. Hrvatska je bila isto ono što je Belgija (Belgium) danas, znači dvonacionalna država, država Hrvata i Srba. Prvo što su planirali hrvatski rukovodioci jeste da tu dvonacionalnu Hrvatsku pretvore u jednonacionalnu, da je više ne zovu državom Srba i Hrvata, nego samo državom Hrvata. To je poluga koja će dovesti do svih sledećih ružnih i teških događaja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kakva je bila politička situacija u Hrvatskoj tokom 1990. godine?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Ona je bila užasna upravo zbog toga što je promenjen ustav i ta dvonacionalna država pretvorena u jednonacionalnu. Odmah su usledile mere okrutne prema Srbima. Počeli su da izbacuju Srbe sa posla, prvenstveno iz policijskih stanica. Onda obrazloženje za otpuštanje sa posla bilo je onakvo kakvo nije zabeleženo ni u jednoj zemlji sveta. Recimo, određeni čovjek se otpušta sa posla, jer ne poštuje dovoljno hrvatsku vlast. To je bila jedna od formulacija u rešenjima hiljada i hiljada zaposlenih Srba od Dubrovnika, Splita, Zadra, Karlovca, Zagreba, Rijeke, daleko od područja kojima se bavi ovo Pretresno veće, daleko od područja Republike Srpske Krajina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi govorite sada o prostorima Republike Hrvatske koji nisu obuhvaćeni ovim, definisanjem ove teritorije Republike Srpske Krajine, srpskih autonomnih oblasti i tako dalje? O tome kažete?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da. I začuđuje činjenica da Tužilaštvo nije podiglo optužnicu protiv onih koji su proterali 400.000 Srba iz hrvatskih gradova. To je najveće etničko čišćenje na prostorima bivše Jugoslavije, a o tome postoje dokumenta iz Saveta bezbednosti (UN Security Council) o kojima mogu nešto da kažem ako to interesuje ovo Pretresno vijeće.

SUDIJA ROBINSON: Sledeće pitanje, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste nekoliko reči o toj klimi i događajima u 1990. godini. Kako su Srbi u Hrvatskoj reagovali na te događaje, na tu klimu, na taj, na to nasilje koje je njima pretilo i koje se njima događalo?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: 1990. godine je ledila srž u kostima Srba u Hrvatskoj, tako se to kaže kod našeg naroda. Verovatno ima sličnih poslovice i u drugim jezicima. Evo da vam kažem, 1990. godine srpskom

vođi Raškoviću u Šibeniku i Zadru su pokazali peticiju sa potpisima da se seli iz grada. Jedna od najvećih novinarki Hrvatske, Tanja Torbarina, u "Vijesniku" 1990. godine piše: "Nisam rasista, ko mi to može reći, zato što mrzim Srbe više od crnaca". Šta to znači? Crnci, po njoj, su niža rasa, a Srbi još niža. Jedan od režisera, ja mogu pokazati, imam ovde, ovaj, te članke, kaže "Srbi, stoka sa istoka. Ne možeš ih nikada naučiti ničemu i ponašaju se kao slon u porculanskoj radnji". Uz takve dopise i još gore, počele su eksplozije i paljenje srpskih kuća, srpskih privrednih objekata i ostalog. Opet kažem, daleko od područja Republike Srpske Krajine. To su Sisak, Zagreb, Dubrovnik. Recimo, Dubrovnik koji se ovde mnogo spominje, doživeo je izgon 2.200 Srba. Kad se uzme da je jedna porodica bila tročlana, 700 stanova i kuća u Dubrovniku je zaplenjeno, a sva imovina koja je bila unutra je opljačkana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad kažete da se Srbima ledila krv u žilama, da li je taj strah bio opšti ili se može locirati na neke pojedine geografska područja u Hrvatskoj u to vreme?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Pretnje su upućivane preko javnih glasila. A, ako nisu direktno pretnje upućivane, onda su donošene vesti u tim medijima da gori ova kuća, da gori onaj privredni objekat i uvek se spominjalo ime i prezime vlasnika. To znači da se moglo prepoznati da je u pitanju ugroženi Srbin i niko više. Jedino je po neko od Srba bio zaštićen ukoliko je na lokalnom nivou bilo razumnih ljudi koji nisu slušali ono što im se naređuje, ili iz policije ili iz državnih ustanova. Ali danas je teško prepoznati koje su to oblasti, jer nema kraja u Hrvatskoj, opet kažem, dalje od Republike Srpske Krajine čiji žitelji danas ne žive kao begunci od Srbije do Australije (Australia) i Sjedinjenih Američkih Država (United States of America).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad su na scenu stupile različite političke partije u Hrvatskoj i kakav je bio stav glavnih političkih partija u Hrvatskoj o tekućoj političkoj, bezbednosnoj, društvenoj situaciji u Hrvatskoj?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Činjenica da je HDZ i Stranka prava, možda i još neke, koje su direktno se oslanjale na ideologiju Ante Starčevića da Srbe treba utući sikirom i druge partije su imale sličan program protiv Srba mada ga nisu javno ispoljavale. Ja ne vidim da je ijedna partija u Hrvatskoj imala program da zaštiti Srbe i da Hrvatsku očuva kao dvonacionalnu državu. U Saboru nije bilo glasanja protiv one promjene Ustava da se dvonacionalna država pretvori u jednonacionalnu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta je bilo sa srpskim nacionalnim organizovanjem u to vreme, dakle kada se ti događaji odvijaju? Kako se ponašala Srpska demokratska stranka?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Srpsko političko angažovanje i u ovom momentu je bilo nadnacionalno i Srbi su se nalazili u partijama čiji su članovi bili i Hrvati i oni su se nadali da će dotadašnjom jugoslovenskom politikom i politikom bratstva i jedinstva, kako je važno od Drugog svjetskog rata, sačuvati Jugoslaviju i suzbiti opasni hrvatski nacionalizam na isti način kako je to urađeno i 1971. godine. Međutim, ubrzo se uvidelo da hrvatski kadrovi u tim zajedničkim partijama ne doprinose sprovođenju takve politike i hrvatski birači su uglavnom glasali za ove partije koje su otvoreno izražavale svoj program i želju da ta Hrvatska postane jednonacionalna, a ovim postupcima o kojima sam govorio od 1990. godine i država bez srpskog naroda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Možete li da nam kažete ko su bili glavni organizatori takve politike u Hrvatskoj u to vreme? Dakle, ne govorim vam sada o nekoj istoriji, ne pitam vas o istoriji, pitam vas o tom vremenu.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Franjo Tuđman je bio vrhunac svega zbog toga što je njega emigracija, opet se moram vratiti malo na prošlost, da mi ne zameri Pretresno veće, ta emigracija je bila negovana u mnogim zemljama zapada, Australiji, Americi, Engleskoj (England), Francuskoj (France) i ona mu je pružila nesebičnu pomoć u novcu i u svemu drugom. Propagandno takođe. Međutim, takvu politiku je sledio i današnji predsednik Hrvatske Stipe Mesić, Račan, svi. Ja kažem ponovo i to ne može niko da ospori, da su svi rukovodioci hrvatskih političkih partija bili spremni za ono što će uslediti 1991. i 1992. godine, progon Srba iz hrvatskih gradova. Sad možda je zanimljivo da kažem, a zašto najpre iz srpskih gradova? Zbog toga što je Krajina bila retko naseljena i ona je u bivšoj Jugoslaviji, kao srpsko područje, bila zapostavljena, bez industrijskog razvoja, a industrijski i drugi razvoj se obavljao u gradovima gde su Srbi bili većina. To je, prirodno, pomerilo Srbe iz Krajine i oni su se zapošljavali u primorskim gradovima gde je cvetao turizam, u Zagrebu, velikom administrativnom i industrijskom centru, Karlovcu, Rijeci, Osijeku i tako dalje. Znači to je bilo gro srpskog stanovništva, a ne onaj u Krajini. Po informaciji ambasade Hrvatske u Njujorku (New York) u gradovima je živelo 471.000 Srba, a u Krajini, sad ću vam kazati, 251.000. Kad se ove dve cifre saberu, onda dolazimo do onoga što sam kazao ranije, koliko je doktrinirano bilo u hrvatskoj državi sve protiv Srba, jer su zvanični statistički podaci govorili da Srba ima samo 581.000, ako saberete ove dve

cifre, videćete da se dostiže cifra i do 700.000, međutim mi smo u Kninu 1992. i 1993. godine ponovo proveravali ove cifre. Srba je izgleda bilo nešto preko milion u Hrvatskoj i to bi se moglo rekonstruisati uzimajući u obzir ovu hrvatsku informaciju iz Saveta bezbjednosti o broju od 471.000 Srba. Zašto? Zato što je to zbir Srba po opštinama koji je uverljiviji nego onaj koji se u vreme popisa stanovništva objavljivao na nivou republike. Očigledno uvek je bio smanjivan.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Jarčeviću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste da je vladao strah među Srbima zbog tih pojava, zbog tih događaja koje ste delimično pomenuli. Da li su iz Beograda stizali neki podsticaji koji su mogli da uslove taj strah?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Gospodine predsedniče, za ime Boga, zar je trebao neki podsticaj van granica Hrvatske da bi Srbi zaključili da su pred smrtnom opasnošću? Iste takve mere koje je preduzela vlada Franje Tuđmana, preduzimale su doslovno 1941. godine u vreme fašističke Hrvatske, pa ne traba neka velika inteligencija i da se shvati da će hrvatska vlast oružjem krenuti istim putem kao i 1941. godine. Da je bio Kineski zid (Great Wall of China) između Srbije i Crne Gore sa tadašnjom Hrvatskom, bili bi verovatno Srbi još odlučniji da se odbrane. Ovako su se nadali u Jugoslovensku narodnu armiju, pa su možda vršili i manje pripreme nego što su trebali da urade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A, kada je konkretno počelo to nasilje u Hrvatskoj o kome vas pitam?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Nasilje u Hrvatskoj počelo je 1990. godine i tada su Hrvatske novine bile pune onoga što sam malopre kazao, a usput, svi Srbi koji su bili zaposleni u policiji i Ministarstvu za unutrašnje poslove bili su otpušteni i ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Jarčeviću, da li vi to čitate iz nekih beležaka?

SVEDOK JARČEVIĆ: Ako hoćete, ne moram da čitam, a mogu, jer sam uzeo neke podatke sa ...

SUDIJA ROBINSON: Ne, samo trebam da znam da li čitate iz beležaka i ako čitate da li ste vi te beleške ranije pripremili?

SVEDOK JARČEVIĆ: Ja kad sam pošao onda mi je čovek doneo sa interneta gde je Srpski forum u Zagrebu, ovaj, stavio na internet nekoliko podataka koje čovek ne može da pamti, iako sam ih znao recimo 1992. i 1993. godine kad sam bio ministar. A ne možete tražiti od čoveka da pamti svaku sitnicu, ali ću zato uopšteno govoriti a vi od hrvatske Vlade možete da prikupite te podatke. Ja mislim da je ona dužna, kao i jugoslovenska vlada, da daje informacije ovome Sudu. Počela su 1990. godine otpuštanja policajaca i u tome što je skupio Srpski demokratski forum na čelu sa Pupovcem, možete videti da su desetine policajaca iz svakog grada otpušteni sa posla. A ljudi koji su otpušteni iz preduzeća i opštinskih i drugih administracija, to nikad nije zabeleženo, ali se moglo konstatovati prema statističkim podacima u Srbiji i Crnoj Gori gde su ti ljudi stizali i registrovani su kao prognanici ili izbeglice. Naravno, 1992. i 1993. godine Vlada Republike Srpske Krajine je molila sve useljeničke zemlje, u prvom redu zapadnu Evropu (Europe), Nemačku (Germany), u prvom redu, Kanadu (Canada), Ameriku, Australiju da nam daju podatke do 1993. godine koliko se sklonilo Srba iz hrvatskih gradova kod njih. Nijedna vlada nam nije htela odgovoriti. Molili smo Savet bezbjednosti sa nekoliko nota da svoje članove i članove Ujedinjenih nacija zamoli da nam iz imigracioni ministarstava takve podatke dadnu, no oni su to odbili takođe. Ali da dodam, vrlo je zanimljivo, Butros Gali (Boutros Boutros Ghali) je na naš pritisak samo 15. maja 1993. godine pročitao da je tih Srba pobeglo u Krajinu i u Srbiju i Crnu Goru 251.000. Ako se da poverenje generalnom sekretaru, onda ona cifra ambasade Hrvatske od 471.000 Srba je potpuno tačna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Jarčeviću, u vezi sa tim ciframa koje sad pominjete, vi ste ovde doneli kopiju jednog pisma tadašnjeg hrvatskog ambasadora u kome se nalaze neki od tih podataka. To pismo je u tabulatoru 16. Da li možete da ga pogledate i da ukažete na te podatke?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Gospodine predsedniče, ne moram da ga gledam. Čini mi se da cifre znam napamet, hrvatska ambasada obavestava Savet bezbjednosti da u Krajini, odnosno zoni pod zaštitom Ujedinjenih nacija (UNPA, United Nations Protected Areas) živi samo 189.000 Hrvata. Ako sad uzmemo razmere stradanja, stradanja, a nije to. Ako uzmemo razmere stradanja Srba i Hrvata prema ovim ciframa koliko je bilo Srba bilo tamo a

koliko Hrvata ovamo, videćemo da je oko dva i po puta više prognano Srba nego što je organizovano, više organizivano, povučeno Hrvata iz Republike Srpske Krajine. Međutim, u sledećem pismu ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zastanite, zastanite na tome šta ste maločas rekli molim vas. Kako su, vi ste sada rekli, organizovano povučeno Hrvata sa tog područja Republike Srpske Krajine. Šta znate vi o tome?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Gospodine predsedniče, ako se koristimo osnovnom logikom, činjenica da je u svetu sakriveno to o progonu 471.000 Srba, kako je to moglo da mimoiđe i sredstva javnog informisanja i organe Ujedinjenih nacija? Onda nije čudo da je bilo mnogo lakše organizovati sa Hrvatske strane izvođenje Hrvata iz Republike Srpske Krajine kojih je bilo samo 179.000.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ko je organizovao njihov odlazak iz Republike Srpske Krajine?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Pa, svakako ja sam rekao da je to organizovala Hrvatska vlast da bi pred svetom pokazala kako su Srbi okrutni i kako ne trpe druge nacije, druge veroispovesti i tako dalje. Znae, taj rečnik, on je bio mnogo prisutan i on se može naći i u najuglednijim medijima i Evrope i Amerike. A ovih 471.000 Srba, do danas nema podataka da je o tome raspravljano ni u jednom telu Ujedinjenih nacija. Recimo u telima Evropske unije (European Union) ili bilo gdje na drugom mjestu, osim, možda ćemo o tome govoriti Vlada Republike Srpske Krajine je dobila neke signale iz evropskih međunarodnih organizacija da će to pitanje biti uskoro pokrenuto i već je bilo na sednici Saveta Evrope (Council of Europe) 26. januara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koje godine?

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, vi ste skrenuli našu pažnju na tabulator 16, pismo hrvatskog ambasadora generalnom sekretaru. Tu je jedan memorandum sa objašnjenjem. Koji deo tog memoranduma želite da pogledamo.

SVEDOK JARČEVIĆ: Ja nisam završio oko toga ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Samo da vidim.

SUDIJA ROBINSON: Ne. Ja pitam gospodina Miloševića.

SVEDOK JARČEVIĆ: Razumeo sam.

SUDIJA ROBINSON: Da li je to drugi paragraf?

SUDIJA KVON: Molim sledeću stranu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde se na ovom memorandumu sa objašnjenjima koje on daje pominju cifre. Mene su interesovale samo cifre koje bi gospodin Jarčević mogao da komentariše. Ova objašnjenja politička i tako dalje, za ovde nisu ni važna. To su političke kvalifikacije iz onog vremena. Dakle, gospodine Jarčeviću, pogledajte ovaj, ovaj ...

SUDIJA ROBINSON: Da li je to drugi paragraf? Koji je smisao upućivanja naše pažnje na memorandum kada nam ne kažete koji deo treba da pogledamo. Da li je reč o drugom paragrafu u kojem se pominju neki podaci?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Imate u drugom paragrafu nekoliko cifara. Evo ovde kaže "as a result". Molim vas pogledajte, gospodine Jarčeviću, ovaj drugi paragraf pa ću vas zamoliti samo ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Samo koji tabulator?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tabulator 16. To je pismo od 27. maja 1994. godine, Misija Republike Hrvatske u Ujedinjenim nacijama. Pismo Marija Nobila i ova ove cifre koje se ovde pominju.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Evo samo dok mi pomognu. Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hteo sam jednostavno, jeste našli ovo?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Jeste. Gospodin mi je pomogao. Hvala mu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, hteo sam jednostavno da vas pitam da li su ove cifre koje hrvatska Vlada dostavlja generalnom sekretaru tačne. Ovde piše: "Prema popisu iz 1991. godine 533.202 čoveka živela su na teritoriji koja je trenutno pod srpskom okupacijom". Da li su te teritorije bile pod srpskom okupacijom u to vreme?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Evo, je li mogu da odgovoram?

SUDIJA ROBINSON: Da.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Hvala lepo. Pogledajte, Hrvati ovde kažu da je bilo 533.000 stanovnika. Od toga 271.000 Srba, znači većina i 72.000 drugih. Ovde je reč o Jugoslovenima kojih je 80 posto opet bilo Srba. Znači kad bismo to sabrali, onda je bilo oko 320.000 Srba, a Hrvata je bilo, kako hrvatski ambasador kaže, 189.000. E sad je stvarno nemoguće da Srbi okupiraju svoju zemlju. To je ušlo u politički rečnik sveta i pravo je čudo kako to opstaje i danas. Dalje, sledeće pismo Hrvatske se već ne slaže sa ovim ciframa, jer hrvatski ambasador Nobilo tvrdi da su Srbi prognali iz Krajine 251.000 Hrvata. A pogledajte, ovde kaže ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A gde on tvrdi da su prognali 250.000?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Evo ja mislim da to ima već u sledećem pismu, ako ste ga ovde, evo, to je, 250.000 Hrvata je bilo proterano iz okupacionih predela Hrvatske.

SUDIJA ROBINSON: Gde možemo to da nađemo?

SVEDOK JARČEVIĆ: Ja imam ovu stranu ...

ADVOKAT KEJ: Tabulator 17.

SVEDOK JARČEVIĆ: To je pismo ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, vi morate da vodite izvođenje svojih dokaza bolje nego što to radite. Sada se pokreće pitanje tabulatora 17.

ADVOKAT KEJ: Paragraf 3, šest redova od dna.

SUDIJA ROBINSON: Da, našli smo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste na to ukazivali?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da, ukazivao sam na ovo ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovo gde piše, tačka 3 gde piše u sredini tog paragrafa 3, “oko 250.000 Hrvata je proterano sa okupiranih područja Hrvatske”. Dakle, isterano je više Hrvata nego što ih je bilo po popisu?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: I to oko 60.000 više.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, gospodine Jarčeviću, budući da ste vi bili ministar spoljnih poslova Krajine, je li bilo Hrvata tamo na tim područjima za vreme rata, u Kninu, u drugim gradovima? Da li je bilo Hrvata?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da, bilo je Hrvata. Na žalost, ja ne mogu vam kazati taj broj jer se time nisam u ono vreme bavio, ali bilo ih je u Kninu, bilo ih je u Vukovaru, bilo ih je u Baranji i bilo je nekoliko sela u Lici. Međutim, mora da se zna da je mnogo Hrvata radilo i u administraciji Republike Srpske Krajine, a čak su neki bili i u vojsci. Ja sam pre neki dan sreo čoveka, Hrvata, koji je bio do 2005. godine komandant garnizona u Mladenovcu. To je 60 kilometara južno od Beograda. On je penzionisan tek prošle godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, da rezimiramo ovo. Šta su po vama realne cifre koje govore o tome koliko je Srba živelo u Hrvatskoj, koliko je od njih isterano i gde su oni otišli?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Gospodine predsedniče, realne cifre ne postoje danas nigde. Na žalost, u onoj Jugoslaviji u mnogim republikama i pokrajinama u vreme popisa stanovništva, popisi su falsifikovani. Recimo na Kosovu je prikazivan mnogo veći broj Šiptara, u Hrvatskoj mnogo manji broj Srba. Vlada je 1993. godine u Kninu pokušala da dođe do preciznijih podataka o Srbima u bivšoj Hrvatskoj i došla je do broja koji je prešao milion. Znači, u Hrvatskoj je Srba bilo oko, između 20 i 25 procenata, a ne 12 procenata kao što je to na nivou republike Hrvatska statistika falsifikovala. I ja još jednom skrećem pažnju na broj koji su Hrvati dobili sabiranjem Srba po opštinama i što su predali generalnom sekretaru i Savetu bezbjednosti, znači samo u gradovima 471.000 Srba. To je ključni dokument i žao mi je što ga nisam sačuvao, nego ga je Hrvatska policija zaplenila, kao i celu arhivu u Kninu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da idemo dalje, da se na ovome više ne zadržavamo. Koliko je, prema onome što ste vi znali, Srba pobešlo iz

Hrvatske u toj 1990. i 1991. godini, ne govorim o onim kasnijim napadima, o Bljesku, Oluji, Zapadnoj Slavoniji i tako dalje?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Ja nisam kompetentan da tu cifru izgovorim u svoje ime ili u ime podataka koje je imala Vlada Krajine, jer su ona, kako sam rekao, zaplenjena. Ali oslonimo se na izveštaj Butrosa Galija koji kaže da je do početka 1993. godine, znači 1990., 1991. i 1993. godine isterano samo u Jugoslaviju i samo u Krajinu 251.000 Srba. A Nemačka je jedina reagovala na naš dopis kad smo 1993. godine tražili da nam evropske zemlje daju podatke o broju Srba koji se tamo sklonio. Međutim, reakcija Nemačke države je bila vrlo čudna. Ona je samo javila da će sve one koji su iz Hrvatske došli u Nemačku, vratiti u Hrvatsku. Naravno, to je podstaklo Vladu Republike Srpske Krajine i pisala je notu ambasadi Nemačke u Beogradu i zamolila da prenese vladi da ne može vraćati ljude tamo gde im pretila opasnost. To je osnovni stav u povelji Ujedinjenih nacija. Ne možete izbeglice vratiti tamo gde im pretila smrt, pljačka, otimanje i ko zna kakve druge pretnje. Nije nam ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Jarčeviću. Hvala. Zamoliću vas da dajete kraće odgovore. Koncentrišite se na pitanje, jer postoji tendencija da se udaljavate od pitanja. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi kažete sada sobzirom na te dokumente Ujedinjenih nacija, da su predstavnici međunarodne zajednice znali veličinu problema koji je tada postojao i znali o velikom talasu izbeglica Srba sa tih područja van Republike Srpske Krajine, iz Hrvatske. Da li ste vi lično sa nekim iz međunarodne zajednice razgovarali o tome, sobzirom da ste bili ministar spoljnih poslova?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da, sa mnogima, ali bojim se da će Pretresno veće kazati da sam mnogo opširan. Ali samo da vam kažem imena pa onda ako je zanimljivo ja ću da te razgovore opišem, Gert Arens (Gert Ahrends), Nemač.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gerd Arens?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da. Sećam ga se, ambasador Gerd Arens, Nemač. Tačno. Govorio je srpski jezik.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Bolje nego ja. Onda Kofi Anan (Kofi Annan). Norveški general Valgren (Lars Wahlgren). Onda sam razgovarao o tome sa Sajrusom Vensom (Cyrus Vance) u februaru 1993. godine. Ako su vam zanimljivi ti razgovori, ja ću ih ponoviti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Samo recite najkraće šta ste razgovarali sa Gerdom Arensom?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Sa Gerdom Arensom sam razgovarao o izbeglicama iz hrvatskih gradova u Nemačkoj. Kazao mi je: "Neće vas nemačka Vlada obavestiti pismeno, niti će vas o tome obavestiti ambasada u Beogradu, ali ja vam prenosim da je Vlada Nemačke odustala od vraćanja prognanih Srba iz hrvatskih gradova. Oni će ostati u Nemačkoj, mada Nemačka u Evropi podnosi najviše troškove tih izbeglica". Dalje mi je pričao kako Engleska manje daje, ali mislim da to nije zanimljivo. I onda sam razgovarao o tome sa Sajrusom Vensom. Naša delegacija je tada bila u Njujorku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad je to bilo?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: To je bio februar 1993. godine, znači pre nego što će generalni sekretar pročitati da je 251.000 Srba prognana iz hrvatskih gradova u Jugoslaviju i Republiku Srpsku Krajinu. I tad kada sam razgovarao sa Vensom bio sam u delegaciji koju je predvodio predsjednik Republike Srpske Krajine Goran Hadžić. I ja sam uzeo reč i sobzirom da se tih dana pojavio nacrt i kod nas i kod Hrvata i kod Vensa u rukama o Rezoluciji 815 (UN Security Council Resolution 815). Ja sam pitao gospodina Vensa: "Ako se ovaj nacrt ove rezolucije usvoji, onda će biti srušen vaš Vensov plan (Vance Plan), jer u ovoj rezoluciji će pisati da je Republika Srpska Krajina deo Hrvatske. Zar vi, gospodine Vens, nećete zaštititi svoj plan? Imate vremena da intervenišete kod Saveta bezbjednosti". On je ćutao, dugo ćutao i onda je kazao: "Savet bezbjednosti ima previše veliki autoritet da bih ja mogao da intervenišem". Onda sam ga upitao i njega i Tornberija (Cedric Thornberry) koji je sedeo pored njega: "A zašto nema nigde u rezolucijama reči o progonu Srba iz hrvatskih gradova? Zašto se ne opominje Hrvatska i zašto se ne kažnjava?" On je mudro ćutao i rekao: "Ne možemo ništa protiv Hrvatske, jer nijedna rezolucija ne predviđa nešto slično". Znači nijednom se rezolucijom ne traži da i Hrvatska odgovara za taj, e to je bilo iznenađenje u koje nisam mogao da verujem, zbog čega to niko ne mora biti kažnjen

ako progoni Srbe. Ja sam ga upitao za još jedan momenat. Ako gospodine predsedniče mislite da treba ili da odgovorim kako je reagovao Kofi Anan?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Kofi Anan je u to vreme bio zamenik, odnosno potsekretar za operacije ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Bio je komandant ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U njegovoj su se nadležnosti nalazile i te operacije na području UNPA zona. Da li je to tako?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Bio je komandant mirovnih snaga, znači ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. On nije bio komandant mirovnih snaga, nego je bio potsekretar za operacije koje su Ujedinjene nacije vodile širom sveta.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da, to je bio. I on je posetio Knin. Imao je sastanak sa vladom i govorio je potpredsednik vlade Branko Lubovac i pitao je gospodina Kofi Anana: "Zar neće vojnici i oficiri zaštititi Srbe u Republici Srpskoj Krajini?" i on je izrazio sumnju da oni to neće uraditi, spominjući već ovaj progon Srba iz Republike Srpske Krajine, iz hrvatskih gradova. Međutim, Kofi Anan se vidno naljutio, povisio je glas i rekao je: "Oficiri i vojnici koji ovde borave u mirovnim snagama čuvaće oficirsku i vojničku čast i sačuvati vaš narod". Ja sam iskoristio priliku posle tog sastanka da ga upitam: "Gospodine Kofi Anan, zbog čega ova naša Republika Srpska Krajina koja se zvanično zove zonom pod zaštitom Ujedinjenih nacija sad podleže sankcijama Ujedinjenih nacija? Ima li neke logike da vi koji ste nas uzeli u zaštitu sada nas žestoko kažnjavate, što će dovesti do raseljavanja i ovog stanovništva koje se sad sklonilo iz hrvatskih gradova i što bitiše na svojim ognjištima?" Tu me je iznenadio gospodin Kofi Anan, zagrlio me, kaže: "'Ajdemo na ručak. Znamo da smo pogrešili. Ne znamo kako da izađemo iz ovoga". Dalje, razgovarao sam sa generalom Valgrenom i to u avionu dok smo išli za Ženevu (Geneva).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. General Valgren je jedno vreme bio komandant snaga Ujedinjenih nacija.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da, on je bio Norvežanin i mi smo u martu putovali zajedno u avionu za Ženevu gde su posle njujorških pregovora ti isti pregovori nastavljeni u Ženevi i ja sam gospodin Valgrena upitao: "Zašto ni

u jednom dokumentu Ujedinjenih nacija nema ni reči o prognanim Srbima iz gradova?" On je kazao: "Ne, ne. Ima". Pozvao je jednog od svojih oficira u avionu i kaže: "Daj sve rezolucije u dokumenta Saveta bezbjednosti". I oni su to čitali dok smo preletali Hrvatsku, Austriju (Austria) i do Ženeve (Geneva) i onda je kazao, "Gospodine Jarčeviću stvarno nema, ali ja ću se potruditi da ima". I on je obećao da će u Njujorku pokrenuti pitanje izгона Srba iz hrvatskih gradova, međutim, ja mislim da je to bilo negde u avgustu 1993. godine, on je dobio rešenje da napusti mirovne snage. Ja sam ga pitao: "Gospodin Valgren šta se desilo?" Kaže: "To mi je učinio Butros Butros Gali", i pod znacima navoda, naravno "njegova demokratska okolina". Mislim da je dosta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste imali razgovor sa prvim komandantom snaga Ujedinjenih nacija, indijskim generalom Nambijarom (Satish Nambiar)?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da, to je vrlo zanimljiv razgovor i to je bilo početkom 1993. godine. Ja sam bio ministar tek tri meseca. On je odlazio. Ja sam došao na oproštaj sa njim i onda sam ga upitao: "Gospodine generale, kažite mi zbog čega nigde nije ubeležen progon Srba iz hrvatskih gradova?" Vidno se potresao, ućutao, oborio glavu i molim vas, nadam se da ćete mi verovati, jer ja nemam dokument o tome, on je takođe zaplenjen u Kninu, kazao je: "Ima. Savet bezbjednosti ima detljne podatke o zločinima nad Srbima u Hrvatskoj i ima detaljne podatke o progonu Srba o kome me pitate, ali verujte mi gospodine ministre", eto nazvao me ministrom, "ti podaci su u Savetu bezbjednosti bunkerisani". Ovo je strašna izjava, ali istinita. Ja sam se zakleo da ću govoriti istinu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad, paralelno sa tim događajima sa početka sukoba i tenzija u Hrvatskoj, da li je vama poznato do kada su srpski predstavnici bili uključeni u redovan politički život i bili u Saboru Hrvatske, u hrvatskom Parlamentu?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Gospodine predsedniče, ja u to vreme još nisam bio član Vlade Krajine. Kažem, sredinom oktobra 1992. godine sam došao kad su ti događaji već prohujali. Ali poznajem, sticajem okolnosti, trojicu ljudi iz parlamenta tadašnje Hrvatske od 1990. godine. To je Marko Atlagić koji je ovde svjedočio, gospodin Ratko Ličina i, kako ne mogu da se setim trećega dobro, možda ću se setiti i oni su mi kazali, da, i Rade Tanjga, to je poslanik kojeg je video ceo svet, jer je izašao za govornicu i osvrnuo

se na dvonacionalnu Hrvatsku i hteo nešto da kaže o državnosti srpskog naroda koja potiče iz Austrije i izgovorio je to rečenicom da je to starija državnost od državnosti hrvatskog naroda i onda je jedan od poslanika ga gađao akt tašnom i pošao prema njemu da mu fizički preti. Eto, tako su prolazili srpski poslanici u parlamentu, a on je hteo samo, ja imam ovde srpski Ustav iz 1630. godine, ako hoćete mogu da ga pokažem na ovom grafoskopu i da vidite da su Srbi u Austriji imali i svoje opštinske sudove i svoj Vrhovni sud u koji se nije smela mešati nikakva organizacija ili nikakav Sud iz Austrije, osim cara. Kada je to gospodin Tanjga hteo da kaže i da urazumi hrvatske poslanike da ne prave jednonacionalnu od dvonacionalne države, rekao sam kako je prošao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite, da li ste pratili događaje koji su, koji su doveli do referenduma o suverenosti i autonomiji srpskog naroda u Hrvatskoj? Kad je bio taj referendum? Šta je bio razlog da se on održi i kako se to odigralo?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Kad ste me, gospodine predsjedniče, pitali da li je neko organizovao progon Hrvata, naravno da o tome nije bila reč nigde, ni u jednoj srpskoj stranci, srpskim telima ili srpskim organizacijama. Srbi su kao i uvek želeli očuvanje Jugoslavije. A tad kad su videli da hrvatski poslanici glasaju ovako kako smo objasnili, oni su pokušali da u toj državi, Hrvatskoj, bar izvojuju jednu kulturnu autonomiju, jer su videli da Hrvati neće da vrate u ustav ono da su dva naroda državotvorna i jednaka. Naravno, Hrvati su to odbili. Kad su Srbi zatražili samoupravu, kada je taj progon iz gradova Hrvatske bio pojačan, povećan, onda su videli da je đavo odneo šalu, kako kaže naš narod, tražili su autonomiju. Ja ne mogu redosledom da govorim datume tih događaja, ali onda su prešli na referendum i 99 posto, ja mislim tako, stanovnika Republike Srpske Krajine glasalo je za stvaranje sopstvene države onako kako su to Srbi, ovaj, izneli 1945. godine. Ne bih ja da mi se da zamerka da se vraćam u prošlost, ali bih vas uputio na jedan magistarski rad iz Zagreba, nije iz Beograda, čoveka koji je pisao, ovaj, magistrirao na srpsko-hrvatskim odnosima. I tada su Srbi na Kongresu 1945. godine, 29. i 30. septembra, nigde nego u Zagrebu, izglasali rezoluciju po kojoj su tražili da buduća Jugoslavija ne može da prekida veze sa svim Srbima unutar nje, pa ni granice federalne Hrvatske. Znači, ona promjena Ustava iz 1990. godine pogazila je ovu volju i sadržaj rezolucije srpskog naroda 1945. godine koji je, da ponovim, bio jedini nosilac antifašističke borbe u Hrvatskoj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad pominjete magistarski rad, magistarski rad uzimate samo kao izvor tog dokument, ali taj dokument postoji. To je, to što ste pomenuli, to je rezolucija srpskog kongresa na kraju Drugog svetskog rata ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Jeste ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koji je održan u Zagrebu?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Jeste. Ja imam knjigu tu. Mogao bih pročitati tu rečenicu ako se Pretresno vijeće ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, pročitajte samo tu rečenicu.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Ali moram da je izvadim iz torbe ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, da li nam to zaista treba? On nam je već govorio o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: O tome nije, gospodine Robinson (Robinson). Bilo bi korisno da se čuje to, bez obzira da li ćete vi to uzeti u obzir. Ali bilo bi korisno da se čuje. On pominje magistarski rad koji je izvor, kao dokument, jer ga nije našao na nekom drugom mestu ali taj dokument je poznat i on postoji. Mogao je da pročita samo jednu rečenicu, ako je to moguće. Ako nije, možemo da idemo dalje.

SUDIJA ROBINSON: Dobro. Jednu rečenicu možete da pročitate.

SVEDOK JARČEVIĆ: Da, ali će vreme proći dok nađem knjigu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Onda ćemo to pročitati posle pauze. Načićete u pauzi da ne bi gubili vreme. Idemo dalje sa pitanjima. U vezi sa tim referendumom o kome ste sad govorili, recite ali samo kratko molim vas, da li su vlasti iz Beograda, Republike Srbije učestvovala u organizaciji tog referenduma ili na bilo kakav način uticale na ishod referenduma?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Vlasti nisu mogle da utiču na ishod referenduma. Ja ne kažem da nije bilo ljudi iz Srbije koji su išli da pomažu, tamo da savetuju, da organizaciono upute svoje rođake, jer u Srbiji, možda je Pretresno veće obavешteno, možda nije, ima dva miliona Srba koji su poreklom iz Krajine i Bosne i Hercegovine. Oni i sad imaju svoje kuće, svoja imanja i u Krajini i u Bosni i naravno da su oni išli svojim rođacima da

pomognu. Što se tiče vlasti, ona nije imala nikakav uticaj na događaje jer su se Srbi u Krajini organizovali da odbrane gole živote i svoju imovinu. Za to ne treba podsticaj sa strane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite, da li je tada u Krajini bilo više partija? Kad govorim više partija, govorim o partijama čije su pretežno članstvo činili Srbi.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Pa da vam kažem, bilo je više partija i uglavnom su činili Srbi, ali one nisu imale sve isti program. Recimo partija Mikelićeva je imala projugoslovenski program. Bila je li tako, neka, ja joj ne znam tačan naziv Socijal-demokratska partija. I ona je imala jugoslovenski program. Prema tome, to je najbolji znak da Srbi nisu bili onako ostrašćeni nacionalisti kako su to činili Hrvati u svojim političkim partijama. Međutim, kad se videlo da Hrvati ne pružaju ruku za očuvanje ili Jugoslavije ili dvonacionalne Hrvatske, onda su svi ljudi okretali, ovaj, svoju pažnju prema Srpskoj radikalnoj stranci, Srpskoj demokratskoj stranci, pardon.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema SDS-u koji je bio vodeća partija, je li tako?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da, tamo je bila, recimo i Srpska radikalna stranka između ostalih. Sve su bile ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A, u kojoj ste vi partiji lično bili? Vi ste bili ministar u Vladi Krajine. Kojoj ste vi partiji pripadali?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Gospodine predsjedniče, ja sam bio član Saveza komunista Jugoslavije do 1990. godine, a od 1990. godine pa sve vrijeme svog političkog djelovanja u Republici Srpskoj Krajini nisam bio član nijedne partije i obavjestio sam Vladu da se neću učlaniti ni u Srpsku demokratsku stranku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Imajući u vidu ove političke, zakonske, neću vas pitati o tome, čuli smo o tome od drugih svedoka ovde, o svim tim promenama zakona i tako dalje, tako da ću sve to preskočiti, ali vi ste govorili o političkim zakonskim promenama u Hrvatskoj iz 1990. i 1991. godine. Šta se dešavalo na terenu? Da li se sećate nekih konkretnih događaja koji su dakle paralelno sa tim političkim zakonskim i drugim promenama pratili te događaje?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Gospodine predsjedniče, govorili smo u jednom od prvih pitanja, otpuštanja sa posla, otpuštanja iz policije i Ministarstva unutrašnjih poslova Srba, paljenje kuća, pljačkanje kuća, rušenje kuća. Recimo ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, je li imate, to su, to su sve pojave o kojima govorite. Možete li da konkretizujete to?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Ja imam u torbi riješenje Suda iz Zadra od pre mjesec dana gdje se jednoj Srkinji dosuđuje odšteta zbog toga što joj je 1990. godine kuća tri puta opljačkana, oštećena i onda srušena, savnjena sa zemljom. Takav dokument imam u torbi. A ja pretpostavljam da ga imaju i vaši saradnici, pošto sam im to dao, mislim, pre mjesec dana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Pogledaćemo šta je od toga uključeno. Da li ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: I ja mislim da u jednom, izvinjavam se gospodine predsjedniče, u jednom od tabulatora po izveštaju Sekretarijata ili Uprave unutrašnjih poslova Zadra, znači Hrvatske, imate brojku eksplozija. Ja mislim da bi gospodin to mogao da pokaže na ovom grafoskopu, sobzirom da je hrvatski izvor, izvor Hrvatske policije, pa da vidite da su u pitanju stotine eksplozija i podmetnutih požara samo u oblasti grada Zadra. To je jedan mali gradić na obali Jadranskog mora koji je imao 28.000 Srba i naravno, svi do jednog su protjerani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to iz Zadra i okoline su Srbi proterani. Da li su Srbi u Zadru ikad imali ili na bilo kakav način dali povoda za takav odnos prema njima na tom području?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Ni tu ni na drugim mestima Srbi nisu davali povoda za ovako okrutno ponašanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta je sa Osijekom? Šta je sa drugim gradovima u kojima nisu organizovani nikakvi srpski oblici organizovanja i odbrane?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: U svim hrvatskim gradovima gde nije bilo srpskog organizovanja ni učlanjivanja u Srpsku demokratsku stranku uslijedili su pogromi. Ja ću vam samo kazati da sam neki dan video dokumenta iz Siska, advokati iz Zagreba, treba im zahvaliti, dostavili su ovom Sudu podatak o 600 ubijenih Srba iz Siska i okoline. Isto se dešavalo u

Osijeku. Reka Drava i Dunav su nosili leševe 1990. godine a tamo u Osijeku jedan dobri rukovodilac lokalni, Namac po narodnosti, hteo je da spreči ovaj pohod hrvatske policije i vojske protiv srpskih civila i on je ubijen. Meni je žao što mu se ne mogu sjetiti imena. A prve izbeglice u Srbiji bile su iz Vukovara. Možda ovde ima pogrešno mišljenje o tom gradu. Vukovar sa okolinom imao je srpsku većinu. A opet da se vratimo pre Drugog svjetskog rata, još mnogo veću većinu, a ostali stanovnici Vukovara bili su Nemci i Romi. U Nezavisnoj Državi Hrvatskoj u Drugom svjetskom ratu nijedan Rom ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Jarčeviću, ko je sproveo ta proterivanja? Kako je to izvedeno?

SVEDOK JARČEVIĆ: To je tako jednostavno. To je uradila Hrvatska država. Svi organi hrvatske države su proganjali Srbe. Niko ih nije ...

SUDIJA ROBINSON: Da. Ali recite mi koji su to zvaničnici izvodili proterivanje?

SVEDOK JARČEVIĆ: Ja sam imao sreće da tada nisam živeo u Hrvatskoj i ne mogu kazati ime čoveka koji je iz određenog grada proterivao ...

SUDIJA ROBINSON: Ne, ne. Imena organa. Ne tražim imena ljudi.

SVEDOK JARČEVIĆ: Šef države Franjo Tuđman. Na čelu svega je on bio ...

SUDIJA ROBINSON: Da ...

SVEDOK JARČEVIĆ: Nema ...

SUDIJA ROBINSON: Da. Ali ja pokušavam da saznam ko je izvodio proterivanja? Je li to bila policija, je li to bila vojska?

SVEDOK JARČEVIĆ: Jednostavno, gospodine predsjedniče, to je vrlo jednostavno. Hrvatska država je naoružala skoro sve odrasle Hrvate. Oni su stvorili Zenge, to su prve paravojne formacije. One su to radile. Policija nije spriječavala, nego im je i pomagala da se, recimo, zataškaju izvršioi. Vi nemate danas imena izvršilaca za progon, recimo, 28.000 Srba iz Zadra.

Zamislite vi da je slučajem nekim iz Srbije proterano iz jednog grada 28.000 Hrvata ...

SUDIJA ROBINSON: A ko je izvodio pljačke srpskih kuća?

SVEDOK JARČEVIĆ: Izvinjavam se što sam počeo ranije, zato što je pitanje jednostavno, izvodile su paravojne formacije i prvi susedi, na žalost.

SUDIJA ROBINSON: Nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste maločas, gospodine Jarčeviću, šta bi bilo da je iz Srbije proterano 28.000 Hrvata. Pa šta bi bilo da je samo 28 Hrvata proterano iz Srbije za sve to vreme? Da li ste čuli da je proterano 28 Hrvata, ili dva Hrvata? Da li ste ikad čuli da je neki Hrvat proteran iz Srbije?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Ne, nikad.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste čuli da je neki Hrvat ubijen u Srbiji?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Ne. Danas je, gospodine predsjedniče, Hrvata više u Srbiji, neki dan sam čitao statističke podatke, nego što ih je bilo 1990. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad govorite o protagonistima tog proterivanja, da li se vi sećate javnih nastupa Tuđmana i Mesića u funkciji tog proterivanja? Da li se sećate iz tog vremena?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Kako da ne, gospodine predsjedniče. Ja mislim da je to bilo 1991. godine kad je Stipe zapretio da će Hrvatska država kad se uspostavi, omogućiti da svi Srbi u Hrvatskoj stanu pod jedan kišobran.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Malo ste, malo ste izgleda pomešali datume. Mesić je o tome govorio 1990. godine u Gospiću ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: 1990. godine ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U Gospiću u predizbornom govoru. To je čuveni njegov govor da će svi Srbi stati pod jedan kišobran kad oni budu formirali državu.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospođo Uerc-Reclaf (Uertz-Retzlaff).

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, gospodin Milošević sada svedoči. Svedok očigledno ne zna dovoljno o tom događaju da bi čak mogao reći i gde se to dogodilo ili kada se dogodilo.

SUDIJA ROBINSON: Da. Gospodine Miloševiću, uzdržite se molim vas od svedočenja. Pustite svedoka da svedoči ako može.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa ja sam samo dodao pojašnjanje onoga što on zna i što svako zna u Jugoslaviji.

SUDIJA ROBINSON: Da, ali ovo nije prilika da vi dajete pojašnjenja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Gospodine Jarčeviću, da li ste vi lično razgovarali sa ljudima iz tog vremena, dakle da li ste lično razgovarali sa ljudima koji su tada napuštali Hrvatsku?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da, razgovarao sam sa mnogima ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koji su bežali iz Hrvatske?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Pa da vam kažem, jeziva je svaka priča bilo koje porodice. Recimo, Boro Kutić je bio policajac u Pakracu. Kaže, samo je jedan lokalni list objavio da je poslao oružje u Knin za "balavan revoluciju". Tog momenta sa njegovom decom u školi niko nije hteo da razgovara. Mislim na hrvatsku djecu. Pozvao ga je starješina i kazao je da uzme otkaz i da napusti posao. Šta može biti jezivije? Ili, u Zagrebu, ovo je prosto neverovatno, ljudi su nagovarani da pređu u katoličku religiju i da im se neće ništa desiti. Mi smo u vladi imali tri dokumenta o tome. Molili smo Savet bezbjednosti i Vatikan (Vatican), njegovu svetost Jovana Pavla Drugog (John Paul II) da tretiraju ove slučajeve onako kako to povelja o pravima čoveka tretira, a to je pod tačkom (e) ako se ne varam, zločin genocida. Niko se na to nije obazirao. Recimo ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Jarčeviću. Gospodine Miloševiću, da li biste mogli da mi objasniti kako glasi vaša teza odbrane, u vezi sa tim, na koji su način ova dela protiv Srba povezana sa optužbama u optužnici?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa povezana su tako gospodine Robinson što se može, gledajući događaje, videti da su se Srbi u Hrvatskoj isključivo branili. Da je rat bio proizvod oružane secesije i jednog izuzetno svirepog nasilja prema njima, da su se u toj situaciji samoorganizovali i da je sigurno onda kada je došlo do sukoba, dolazilo i do ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, da li možete da me uputiti na neki konkretan paragraf u optužnici, na neki konkretan navod u vezi sa kojim je relevantno ono što je rekao gospodin Jarčević i što onda može da protumačimo kao odgovor Srba ili mi tu samo uopšteno govorimo?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ne govorimo uopšteno. Evo ja sam vam citirao na početku optužbu da je bio plan da se proteraju Hrvati sa jedne trećine hrvatske teritorije.

SVEDOK JARČEVIĆ: Srbi

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To je postavljeno na glavu samom činjenicom da je to teritorija gde su Srbi živeli i gde su se i mnogi koji su bli proterani iz ostatka Hrvatske sklonili, da je sve to bio oblik njihove odbrane i njihove zaštite i ostvarivanja njihovog prava na samoodbranu. Na kraju krajeva, vi ste videli da je Vensov plan definisan kao zone pod zaštitom Ujedinjenih nacija i citirali smo ovde ono što u njemu piše, da se zaštite stanovnici u tim delovima, dakle da se zaštiti srpski narod. Od čega bi se neko štitio ako nije ugrožen. Ujedinjene nacije su ih onda zaštitile. Pa pošto ih nisu zaštitile kao što su obećale, nastojali su da se štite sami. Ali od dolaska Ujedinjenih nacija nije postojala nijedna ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Miloševiću. Hvala. Po mom mišljenju bilo bi bolje kada biste usmerili iskaz svedoka konkretnije, specifičnije na optužbe u optužnici. Izvolite, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pomenuli ste pokatoličavanje Srba. A šta se dešavalo sa Srpskom pravoslavnom crkvom u Hrvatskoj u to vreme?

Kako je moguće da teče taj proces pokatoličavanja? Tamo postoji Srpska pravoslavna crkva i postojala je. Šta se događalo sa njom?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Užasno. To je najmanje što se može reći. Kada su vernici dolazili u crkvu u Zagrebu, onda su bili pod pretnjom. Okupljali su se Hrvati, pripadnici paravojnih jedinica, pretili su im. Pisali su po crkvi "Srbe na vrbe", upućivali druge pisane pretnje koje ja ne mogu da izgovorim ovde. Mi smo tad u vladi imali zabeleške i izjave svjedoka da su crkvene prostorije ili prostor ispred u dvorištu koristili kao toalet. Zamislite kad su to ljudi videli, da li im se više dolazilo u tu crkvu, jer je bio u pitanju i sopstveni život.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ko su bili nosioci najekstremnijeg ponašanja u to vreme prema Srbima? Kakva društvena grupa? Ko su bili nosioci toga?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Pa da vam kažem, ja ne bih govorio o grupama. Grupe su bile podsticane i njima je bilo dozvoljeno od strane državnih organa da se tako ponašaju. A zna se da se 1990. godine do 1991. godine u Hrvatsku stiglo mnogo onih koji su na svetskim policijskim listama figurirali kao fašistički orjentisani, kao teroristi. Recimo, u Hrvatsku se 1990. godine vratio ubica jugoslovenskog ambasadora u Švedskoj (Sweden), Rolovića. To je bio Miro Barišić. Onda odjednom se pojavio u Dalmaciji kao veliki borac za Hrvatska prava Pavlović. Ja ne mogu da mu se setim imena. On je ležao u zatvoru i jedan je od preživjelih iz 1971. godine one grupe koja je iz Australije poslata da podigne bunu u Jugoslaviji. I po nesreći, počeli su svoju akciju na planini gde sam ja rođen. To je planina Raduša. Takvi ljudi su postali cenjeni u Hrvatskoj, a mediji su objavljivali kako se sa takvim ljudima rado sretao Franjo Tuđman u svojim posetama Sjedinjenim Američkim Državama, Australiji i evropskim zemljama, posebno u Njemačkoj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi govorite o ustaškoj emigraciji koja se tada vratila u Hrvatsku?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Jeste. To je emigracija koja je nasledila fašističku ideologiju ili nacističku ideologiju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, u kakvom je odnosu taj talas vraćanja emigracije bio sa stvaranjem vojske i u kojoj je meri to što se događalo bilo javno ili tajno?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da Hrvati ništa nisu tajili. Oni su se ponosili svim ljudima koji su dolazili, a bili su takvog kova da pomognu formiranje hrvatske armije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kada se pristupilo formiranju, masovnom formiranju onih poznatih dobrovoljačkih odreda?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: 1990. godine počinje u Hrvatskoj i tajni uvoz oružja i ja mislim da ima ovde u tabulatorima mnogo podataka o tome. I, na žalost, to oružje je uvezeno u Hrvatsku tajno iz nekoliko evropskih zemalja. Ja ne bih potcjenjivao evropske države i ne bih mogao da kažem da organi policije i vojni organi nisu znali za taj uvoz oružja da bi se naoružale paravojne formacije u prijateljskoj Jugoslaviji, jer su sve evropske zemlje tako nekad govorile o našoj zemlji. Znači bio je plan koji je prelazio granice Hrvatske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, šta je bio Zbor narodne garde? Možete li samo kratko na to da odgovorite?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Pa mogu. On je stvoren po ugledu na ustaške formacije 1941. godine i na takozvanu Narodnu stražu iz 1939. godine kad je osnovana autonomna jedinica Banovina Hrvatska u Kraljevini Jugoslaviji i kad su joj priključene mnoge srpske teritorije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde u tabulatoru 4 je jedan dokument koji ste vi doneli koji govori o ovome o čemu ste sad govorili. To je iz komande Prve vojne oblasti iz 1990. godine, iz avgusta 1990. godine. Gore je datum 27. avgust 1990. godine ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da, evo vidite ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pogledajte šta piše u 1. paragrafu. Kaže se: "Dana 18. avgusta 1990. godine registrovano je prisustvo preko 100 lica iz navedenih zemalja". Znači, "Australija, Kanada, Sjedinjene Američke Države, među kojima je identifikovano više članova rukovodstva pojedinih ekstremnih organizacija koji se u registru određenih jugoslovenskih državljana vode kao lica koja treba po ulasku u zemlju lišiti slobode".

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Ovo je ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ovo nije prevedeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa može se staviti na grafoskop, samo ova prva strana ...

SUDIJA ROBINSON: Molim da se stavi na grafoskop.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi govorite o tom dolasku emigracije. Pomenuli ste kriminalce. Pročitajte samo drugi deo prvog pasusa. Šta je ovo znači? Koji je datum gore?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Evo ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se vidi?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da, vidi se datum. Znači ovo je dokument od 27. avgusta 1990. godine, vrlo rano. Znači priprema za ono što će uslediti bila je poznata jugoslovenskim organima. To je ono što je najžalosnije, jer u svakoj drugoj zemlji svi ljudi sa ovog spiska bi bili uhapšeni i nadam se da bi Interpol isto pobegao ako bi neko pobegao vani. Ali sobzirom na veliki uticaj u jugoslovenskom Predsjedništvu članova iz Hrvatske i Slovenije koje su zajedno spremale separatizam protivustavni. Ovaj dokument je ostao samo informacija za uzak krug političara i oficira.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde se govori o prisustvu 18. septembra 1990. godine na skupštini Hrvatske demokratske zajednice u Sarajevu. Vidite to u prvom pasusu. Dakle, oni borave u Sarajevu. Čak ovo je u Bosni i Hercegovini. I pominju se ova lica koja se dole vide u fusnoti, koje je bilo potrebno uhapsiti, što niko nije uradio.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada, recite da li je bilo veze tih paravojnih jedinica koje su stvarane u Hrvatskoj sa muslimanskom stranom koja u to vreme stvara takođe neke vrste paravojnih jedinica?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da, neka mi predsedavajući oprost, moram se vratiti u Drugi svjetski rat kad su Muslimani Bosne i Hercegovine bili proglašeni cvećem Hrvatske nacije. Isto to je namjeravao i Franjo Tuđman sa Hrvatskom demokratskom zajednicom da sa Muslimanima zajedno otcjepi Bosnu i Hercegovinu i Hrvatsku i stvori Veliku Hrvatsku kakvu je Hitler (Adolf Hitler) stvorio 1941. godine. Bilo je mučno gledati na tim zajedničkim skupovima kako se u Bosni i Hercegovini na svim mitinzima vežu hrvatska i muslimanska zastava, a srpske zastave nigdje nije bilo, mada su Srbi do

pre dve, tri decenije bili većinsko stanovništvo i posedovali su 64 posto sve zemlje u Bosni i Hercegovini. Praktično ono što se na zapadu kaže, bili su vlasnici ove države, a eto, Hrvati su namjeravali da sa Muslimanima da je odvoje od Jugoslavije i vjerovatno planirali su Srbima u Bosni i Hercegovini isto ono što im se desilo u hrvatskim gradovima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste ovde pomenuli uvoz oružja koji je ovde poznat, ja ga neću ponovo ovde dokumentovati, ali ovde je vrlo interesantan jedan dokument koji se nalazi u tabulatoru 5. Odnosi se na 13. februar 1991. godine i to je beleška o razgovoru Saveznog sekretara Budimira Lončara sa državnim sekretarom MIP-a Republike Mađarske (Hungary) 11. februara 1991. godine u Beogradu.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da ...

SUDIJA ROBINSON: Ovo opet nije prevedeno. Ukoliko želite da citirate neki deo, onda to morate da stavite na grafoskop.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Stavite na grafoskop prvo prvu stranu, a posle toga drugu, sa tim što ja hoću prvo da rasčistim sa svedokom. Da li se vi sećate ko je bio Budimir Lončar?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Gospodine predsjedniče, da. Bio je moj šef.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, bio je ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Ministar ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vaš šef, ali bio je znači ministar spoljnih poslova Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Jeste. Kadar iz Hrvatske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I predstavnik Hrvatske u saveznoj Vladi. Ko je bio u to vreme predsednik savezne Vlade?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Predsjednik savezne Vlade bio je Hrvat Ante Marković.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. U to vreme predsednik savezne Vlade, Hrvat Ante Marković. Ministar inostranih poslova Hrvat Budimir Lončar vodi razgovor sa mađarskim državnim sekretarom.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da. I ovde vidimo ono što sam malopre kazao ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, samo da vidimo sad, pošto hoću da prođemo sad kroz dokument. Na prvoj strani u poslednjem paragrafu na prvoj strani šta piše? Pročitajte vi.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Prvi paragraf?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, ne. Na prvoj strani poslednji, poslednji pasus.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: "Incident je nastao zbog isporuka oružja organima u Hrvatskoj iz mađarskih vojnih rezervi što se kosi sa međusobnim sporazumom".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. To piše na prvoj strani ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, izvinjavam se što vas prekidam, međutim moramo sada da idemo na pauzu. Pauza od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću. Molim vas da nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Jarčeviću, pogledajte drugu stranu ...

prevodioci: Mikrofon za gospodina Miloševića, molimo vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Jarčeviću, pogledajte drugu stranu.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U sredini ovog velikog prvog pasusa to što ministar spoljnih poslova kaže svom mađarskom kolegi, rečenica, "isporuka oružja iz Mađarske u takvim uslovima predstavlja diverziju". Dakle, to on kaže svom kolegi. A onda nekoliko redova niže pročitajte, "Mi smo uvek tvrdili da su naši odnosi sa Mađarskom idealni". Pročitajte to.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: “Mi smo uvek tvrdili da su naši odnosi sa Mađarskom idealni. Ova isporuka oružja je međutim izazvala komešanje i u Jugoslaviji i reakcije u Mađarskoj, naročito u parlamentu”.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Opet pročitajte sada u sledećem pasusu drugi deo: “Rasplet na bazi otkrivanja pune istine ... “

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: “Ali rasplet na bazi otkrivanja pune istine može koristiti obema stranama. Da li će ministri ostati u vladi ili ne unutrašnja je stvar Mađarske, ali mi želimo da znamo kakva je njihova odgovornost”.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, ovde se postavljalo mnogo pitanja da li je tačna bila informacija o uvozu oružja, ilegalnom uvozu oružja iz Mađarske. Ovaj razgovor ministara spoljnih poslova SFRJ sa državnim sekretarom Mađarske je upravo o tome. Da li se to na taj događaj odnosi, na tu pojavu?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da. Gospodine predsjedniče, ako se sećate, a verovatno se sjećate, a i Pretresno veće, rekao sam u osvrtu na ove događaje da ne treba potcenjivati evropske zemlje i da to oružje ilegalno uvezeno u Hrvatsku ne bi promaklo organima policije i armije bilo koje evropske zemlje. Ovde vidimo da ministar Jugoslavije govori o odgovornosti dvojice ministara. Znači da je oružje u Jugoslaviju ubačeno u organizaciji državnih organa susedne, a prijateljske zemlje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pogledajte na trećoj strani.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da. “Isporuka oružja iz Mađarske ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da. Na trećoj strani, treći pasus odozdo gde Lončar kaže, “Mi ne želimo da problem o kome se razgovara nađe svoje mesto u forumima OEBS-a (OSCE, Organization for Security and Cooperation in Europe)”.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Gospodine predsjedniče, izvinjavam se, kod mene imaju dve druge stranice, propuštena je treća stranica. Nema je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ja ću onda da citiram sa ovog mog primerka samo jedan citat. Na dnu treće stranice, ja se nadam da ostali imaju, u poslednjem pasusu, na kraju poslednjeg pasusa mađarski državni sekretar kaže: “Mađarska vlada je dala javnu izjavu da se radi o slučaju za žaljenje i da on nema nikakve veze sa mađarskom manjinom u

Jugoslaviji i njenim organizacijama". Dakle, radi se o slučaju za žaljenje i kad je reč o stavu mađarske Vlade. Dalje se u ovom istom tabulatoru nalazi nekoliko informacija. Molim vas samo da ih pogledate. To je informacija o umešanosti stranog faktora u ilegalni uvoz naoružanja i vojne opreme u Jugoslaviju za period od oktobar 1990. godine do januar 1991. godine.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da, gospodine predsjedniče ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ovde ima na dnu prve strane pod (a) iz Mađarske ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Evo opet ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li imate to?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se govori o 20.000 automatskih pušaka 7.62 i tako dalje?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: I to kaže da je transport obavljen sa ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to nije važno ko je obavio transport. Neko preduzeće.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: A važno je zato što je hrvatsko preduzeće.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To se podrazumeva. Nema to potrebe da se dokazuje. Onda se govori o ovoj iz Mađarske, pa onda govori se dalje o, sve iz Mađarske 18. pa 16. pa 7. decembra 1991. godine gde je na civilnom aerodromu u Budimpešti uhapšeno sedam lica. Pa 19. decembra 1991. godine gde je iz Mađarske u Hrvatsku prebačena veća količina raketnog naoružanja i tako dalje. A onda se dalje govori o prebacivanju iz Nemačke, iz Austrije, iz ostalih zemalja. Dakle, da li je vama poznato da li je reč o masovnom naoružavanju i ilegalnom uvozu oružja u Hrvatsku?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Vlada Republike Srpske Krajine je imala ove podatke 1992. i 1993. godine i dok je god Krajina trajala, a ovde se vidi da je i ono što sam rekao u odgovoru na jedno od prethodnih pitanja, organizacija i namera prema Jugoslaviji i Srbima, prlzilla granice Hrvatske. Ne bi bilo, ovaj, slučajno da kriminalci mogu iz ovoliko zemalja da uvoze oružje bez znanja državnih organa. Kako vidimo iz ovog razgovora ministara Jugoslavije i Mađarske to je i potvrđeno. Znači susedne države, uključujući

i Njemačku koja se spominje u ovom dokumentu, želele su da razbiju Jugoslaviju. To je zamajac svih nesreća koje su usledile.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro. To se sve događa znači 1990. godine, nastavlja 1991. godine i tako dalje. Gospodine Robinson, to je i u vezi sa onim vašim pitanjem, pošto vi ukazujete, šta je u optužnici? U optužnici je gde se govori o individualnoj krivičnoj odgovornosti i proizilazi da je to što se događalo posledica neke moje politike, nekog mog plana, nekog mog ponašanja i nekog ponašanja Srbije i tako dalje. A očigledno je iz svega čime se raspolaže i vidljivo da je to posledica politike oružane secesije i samoorganizovanja srpskog naroda u Hrvatskoj u funkciji samoodbrane. Sada da je došlo do pojedinačnih zločina u svemu tome, to niko ne osporava. Mada ja ne mogu da potvrdim to, jer ne mogu ni da znam šta se sve događalo, ali je očigledno šta je uzročno-posledična veza koja je proizvela sve ovo. U svakom slučaju ne nikakav udruženi zločinački poduhvat na srpskoj strani, nego naprotiv, sav ovaj talas koji je krenuo čak i pre 1990. godine u progonu Srba, ubistvima i svemu ostalom svirepom prema njima i odnosu prema njima za sve to vreme. A kulminiralo oružanom secesijom i posledicama te secesije. Na kraju krajeva to je i napisano u ...

SUDIJA ROBINSON: Da, hvala, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam, izvinjavam se, gospodine Jarčeviću, ja sam propustio da prođem kroz par tabulatora pre ovog petog, pa bih samo radi njihovog dokumentovanja želeo da vam postavim po jedno sasvim tehničko pitanje da bih mogao da uvedem i ove koje smo već prošli. Molim vas, u tabulatoru 1, dajte da samo prilično efikasno ako je moguće prođemo kroz to. U tabulatoru 1, šta se nalazi u tabulatoru 1? Pogledajte ovde. Dakle, ovde je zaokruženo na strani 25 ovog dokumenta, to je sreda 3. mart 1993. godine, u tački 7 piše: "Upravljanje radioaktivnim otpadom na području Hrvatske koje su ostvarili Damir Subašić, Antun Šarić, Marjan Gunarić i ostali" i tako dalje. Šta govori ovaj dokument? I kasnije imate mape i ostalo.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Gospodine predsedniče, ovo je Međunarodna konferencija o odlaganju radioaktivnog materijala (International Conference on Mixed Waste and Environment Restoration) održana u Tusonu (Tucson), u Arizoni (Arizona). Međutim, ovom dokumentu prethodi nešto što je mnogo važnije i nadam se da će se Pretresno veće

zadovoljiti da nešto kažem o tome. Mnogo ranije u Peču (Pecs) u Mađarskoj održana je takođe Međunarodna konferencija o odlaganju radioaktivnog materijala. Tamo je 1991. godine Hrvatska delegacija referisala da su područja u Hrvatskoj određena za odlaganje radioaktivnog materijala i hemijskih otrova i mape koje prikazuju gde će biti skladišteno poklapaju se sa srpskim naseljima koja su 1991. godine potpuno etnički očišćena, a sela savrnjena sa zemljom ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, molim vas ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Uključujući i infrastrukturu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Jarčeviću, radi efikasnog korišćenja vremena, dakle da li se ovde radi o dokumentima gde se vidi da se radioaktivni materijal koji je, kako su predvidele vlasti Hrvatske, trabao da deponuje na područjima gde su živeli Srbi?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: I Srbi su 1991. godine, da podsetimo, sa tog područja potpuno oterani, Zapadna Slavonija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro. Hvala. Molim vas, gospodine Robinson, da se ovaj tabulator 1 uvede u dokazne predmete.

SUDIJA BONOMI: Izvinjavam se. Nije mi jasno na šta se odnosi ovaj tabulator? Da li se odnosi na konferenciju u Tusonu ili se odnosi na neku drugu konferenciju u Mađarskoj?

SVEDOK JARČEVIĆ: Mogu li ja da odgovorim?

SUDIJA BONOMI: Da.

SVEDOK JARČEVIĆ: Da, to su dve konferencije nezavisne jedna od druge. Što se tiče geografskog odredišta, jedna je u Mađarskoj, jedna je u Americi, ali ...

SUDIJA BONOMI: Ali da li se ovaj dokument odnosi na obe konferencije?

SVEDOK JARČEVIĆ: Pa dokument se odnosi na prvu konferenciju u Mađarskoj sa mapama gde treba da se odlaže radioaktivni materijal. A imamo samo program konferencije iz Sjedinjenih Američkih Država gde su, po naslovu se vidi, Hrvati ...

SUDIJA BONOMI: Hvala lepo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, ovaj prvi list je program konferencije iz Amerike, je li tako?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I tu je pod ovom tačkom programa, tačkom 7, govori se o odlagalištu radioaktivnog materijala u Hrvatskoj.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: To je bila jedina tema, gospodine predsjedniče ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. To je bilo u tački 7. A ovaj drugi dokument se odnosi na konferenciju u Mađarskoj o radioaktivnom materijalu?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I ova mapa koja pokazuje odlagališta se podudara sa mapom prostora odakle su oterani Srbi?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Tačno tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: A mogu li da kažem kakav dokument nedostaje ovde, a mi smo ga u Kninu imali? Ako ste spremni, ja ću ispričati. Mi smo uz ovaj dokument imali i putanju, odnosno put kojim radioaktivni materijal stiže u Zapadnu Slavoniju. On je išao vozom iz Nemačke do Slavanskog Broda, a onda kamionima do odredišta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro. Molim vas da se uvede tabulator 1 gospodine Robinson.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, ja ne vidim nikakvu relevantnost ovog dokumenta vezu sa ovim suđenjem.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Ne slažemo se sa vama, gospođo Uerc-Reclaf. Mi smatramo da je ovaj dokument relevantan i uvodi se u spis. Molim vas broj za ceo registrator.

sekretar: Časni Sude, ovi dokazni predmeti koji se nalaze u registratoru biće dokazni predmet D 338, a do sada smo se bavili tabulatorima 16, 17, 4, 5 i 1 i oni se svi uvode u spis pod tim brojem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala. Šta je u tabulatoru 2? Doduše, vi ste u jednom delu vaših odgovora na neko od pitanja koja sam vam postavio govorili o dva naroda u Hrvatskoj. Šta je ovo što je u tabulatoru 2? A vidim da je januar 2006. godine, Parlamentarna skupština ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Saveta ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Saveta Evrope.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Gospodine predsedniče, ovo je veoma zanimljivo i nadam se da će zainteresovati i Pretno vijeće. Vlada Republike Srpske Krajine u progonstvu, Skupština Republike Srpske Krajine u progonstvu rade i do sada su registrovala tri svoja predstavništva, u Francuskoj, Kanadi, Holandiji Holland. Pred otvaranjem su predstavništva u još nekoliko evropskih država. Ta naša predstavništva su konsultovala političare i poslanike evropskih parlamenata i oni su bili iznenađeni da je 1990. godine zamajac građanskog rata i progona Srba bio u promeni državnog statusa Hrvatske. 28 poslanika parlamentarne skupštine Savjeta Evrope potpisali su deklaraciju da Hrvatska treba da vrati onaj status Srbima koji je bio 1990. godine. To znači da se ustavno Hrvatska uredi kao dvonacionalna poput Belgije ili tronacionalne Britanije (Great Britain) ili tronacionalne Švajcarske (Switzerland). Ovaj sadržaj biće i na sednici Savjeta Evrope u aprilu, sa tim što će još više poslanika da podrži ovih 28 i da izglasaju rezoluciju koja će biti obaveznija od deklaracije. U isto vreme nekoliko poslanika iz evropskih zemalja ovoga leta na na evropskom parlamentu, znači na parlamentu Evropske unije podneće istovetnu ili sličnu rezoluciju i zatražiti od Hrvatske ovo što sam rekao i time usloviti da ne može postati član Evropske unije dok ne reguliše pitanje Srba na onaj način kakav je bio regulisan do 1990. godine. Mogu samo da vam kažem da imamo parlamentarce iz najvažnijih zemalja Evrope koji će ovo da pokrenu, Britanije, Francuske, Italije (Italy) i Belgije.

SUDIJA ROBINSON: U čemu je relevantnost ovoga, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa relevantnost je u tome, gospodine Robinson, što očigledno sudeći i po ovim reakcijama, odluka 1990. godine da se Srbi ukinu kao narod u Hrvatskoj ne može da se smatra *a fait accompli* i da je ona otvorena i da će verovatno biti otvorena dok se takva odluka, koja je bila krajnje diskriminatorna i u sukobu sa svim principima i normama, ne poništi. I kao što vidite, 15 godina nakon toga se aktuelizuje, evo kao što vidite, i u Savetu Evrope i u Evropskom parlamentu (European Parliament) u vezi sa ovim što gospodin Jarčević govori. Dakle, reč je o prisustvu jedne, rekao bih, da ne upotrebim težu reč, krajnje nepravedne i nelegalne pojave koja je obeležila početak devedesetih godina i progon Srba na području Evrope, u jednom njenom delu.

(Pretrsko veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Ovo nije relevantno i nećemo uvrstiti u spis. Molim vas pređite na neku drugu temu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo da prođemo i ovaj tabulator 3. U tabulatoru 3 šta se nalazi gospodine Jarčeviću? To je dokument iz septembra 1990. godine. Dakle ...

SUDIJA ROBINSON: Nije prevedeno?

TUŽILAC UERC-RECLAF: Nije.

SUDIJA ROBINSON: Ovaj dokument nije preveden. Molim vas stavite ga na grafoskop.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je ovo informacija o saznanjima, piše: "Novija saznanja o aktivnostima pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova Hrvatske boravak ekstremnih emigranata, obuka i školovanje pripadnika hrvatske vojske". O čemu se govori u ovom dokumentu? To je dokument Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu. Samo najkraće.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Gospodine predsjedniče, ovaj dokument je sličan onima o uvozu oružja po tome šta je izazvao, a šta je trebalo da

izazove. Nije izazvao ništa. Ovakvi ljudi, kao što smo rekli, u svakoj drugoj zemlji pohapšeni ili u najmanju ruku sprečeni da deluju. Sobzirom da je Predsedništvo bilo sastavljeno od predstavnika svih ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne ulazimo u to sad, molim vas, gospodine Jarčeviću. Ovaj dokument govori znači o saznanjima i boravku ekstremnih emigranata, a vezano je za ono o čemu ste svedočili, dolazak ekstremne emigracije i početak nasilja, fizičkog nasilja nad Srbima u Hrvatskoj.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da, gospodine predsjedniče, to je tačno. O tome smo već govorili. A ja kažem, u svakoj drugoj zemlji bi bili pohapšeni ili onemogućeni da rade. Zašto to nije urađeno u Jugoslaviji 1990. godine to je pitanje koje je veoma zanimljivo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: U redu. Sad tabulator 4, ja molim da se i ovaj dokument uvede pošto govori o ekstremnoj emigraciji. Sve je to u funkciji, u funkciji eskalacije nasilja protiv Srba. Dakle, 1990. godine.

(Pretrեսno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Da, usvojicemo ga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U tabulatoru 7 je informacija Prve vojne oblasti. Šta ona sadrži? Samo najkraće molim vas. To je 4. novembar 1991. odine ...

SUDIJA BONOMI: Ali ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prebacivaje vojne opreme i delova naoružanja stranom ...

SUDIJA BONOMI: Već smo imali ovaj dokument i detaljno smo ga pregledali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Šta se nalazi, samo kratko da prođemo, u tabulatoru broj 8, gospodine Jarčeviću? Samo bacite pogled i jedno kratko objašnjenje.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, samo da se raspitam. Tabulator 4, govorili smo o tabulatoru 4, ali to je dokument od 27. avgusta 1990.

godine, a ne od 4. novembra 1991. godine, pa se pitam da li je tu došlo do poremećaja u redosledu, jer ne vidim da smo ovde razgovarali o bilo kom dokumentu iz tog perioda.

SUDIJA ROBINSON: Da li to možete pojasniti, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da. Mogu. Gospođa Uerc-Reclaf je možda pogrešno čula kad sam govorio o tabulatoru 7 i koji se odnosi na 14. novembar 1991. godine, prebacivanje vojne opreme i delova naoružanja. Tabulator 4, tačno, odnosi se na avgust 1990. godine, a ovaj tabulator 7 odnosi se na novembar 1991. godine. Koliko sam shvatio, rekli ste da ste ga prihvatili.

SUDIJA KVON: Još niste došli do tabulatora broj 7. Da li ste se već bavili tabulatorom broj 7, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja sam ga sad ponovio, ali pošto ste rekli da sam se bavio tabulatorom broj 7, koliko sam shvatio, da nema potrebe da se, a nisam se bavio njim.

SUDIJA ROBINSON: Sad smo zbunjeni. Gospođu Uerc-Reclaf, vaša napomena se odnosila na tabulator broj 4. Gospođa Uerc-Reclaf je govorila o tabulatoru broj 4, gospodine Miloševiću.

TUŽILAC UERC-RECLAF: On je govorio o tabulatoru broj 7, ali mi smo mislili na tabulator broj 4. Tako da mislim da se još nije bavio tabulatorom 7.

SUDIJA BONOMI: Da, to je problem. Da.

SUDIJA ROBINSON: Dakle, sada ćete se baviti tabulatorom broj 7.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pretpostavljam da nema potrebe da se vraćam na tabulator 4. On se odnosi na 27. avgust 1990. godine i to smo prošli.

SUDIJA ROBINSON: Da, nema potrebe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A tabulator 7 se odnosi na novembar 1991. godine koji govori o prebacivanju vojne opreme i delova naoružanja stranog porekla na teritoriju Posušja radi opremanja paravojnih jedinica. To

je dokument Prve vojne oblasti JNA u to vreme. O čemu govori, o čemu govori ovaj tabulator, ovaj dokument gospodine Jarčeviću?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da li mislite na tabulator broj 8?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sedam.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Kod mene piše tabulator 8.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, tabulator 7 ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Aha, tabulator 7.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tabulator 8 je drugo. To je tabulator 7 je dokument Prve vojne oblasti o prebacivanju vojne opreme i radi opremanja paravojskih jedinica.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da. Pa ovde je sve ono što smo govorili i do sada. Ima podataka o naoružavanju paravojskih formacija, ali se te paravojske formacije ne razoružavaju. Ništa se ne preduzima protiv organizatora njihovog naoružavanja. Ne sprečava se prebacivanje oružja za njih. To je samo zato, vi mi niste dali da govorim, zato što je u organima federacije sedelo mnogo onih, a bili su odlučujući ljudi koji su pomagali ovakvu aktivnost, u Hrvatskoj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro. Možemo li da uvedemo ovaj tabulator 7 u dokazne predmete, gospodine Robinson?

SUDIJA ROBINSON: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala. Gospodine Jarčeviću, tabulator 8 je dokument hrvatskog Ministarstva unutrašnjih poslova. Da li se to vidio na dokumentu?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da. To se vidi na dokumentu i ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I od kog je datuma taj dokument hrvatskog Ministarstva unutrašnjih poslova?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: 17. januar 1991. godine i pošto je zapisnik bio namenjen i saveznim organima, on govori o podeli oružja, o paravojsnim jedinicama. Čak se spominju i vrste oružja, "Kalašnjikovi" (Kalashnikov) i tako dalje. Međutim, ni ovaj dokument nije pomogao da se spreči ono što je Hrvatska priredila Srbima te godine i sledećih godina, iako

je potpisnik ministar unutrašnjih poslova Hrvatske, Josip Boljkovac. On je to hladno potpisao zajedno sa pomoćnikom saveznog sekretara i nikom ništa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro. Može li ovaj dokument da se uvede gospodine Robinson?

SUDIJA ROBINSON: Da ...

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude ...

SUDIJA ROBINSON: Treba da kažem da svi ovi dokumenti koji nisu prevedeni obeležavaju se u svrhu identifikacije dok čekamo da budu prevedeni. Izvolite gospođu Uerc-Reclaf.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, pored toga ja ne mogu unakrsno da ispitujem u vezi sa ovim dokumentima jer ne znam šta se još u njima nalazi, a uz to svedok nam je rekao da on u to vreme nije bio u Hrvatskoj i on je tada živeo, ako sam ga dobro shvatila, u Srbiji pa ne shvatam kako on može da uspostavi odnos u vezi sa ovim dokumentima i da potvrdi njihov sadržaj kada u tom trenutku on nije bio tamo kada su ti dokumenti nastali.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, svedok je bio i te kako obavešten o svemu što se tamo događa, jer je bio politički angažovan u svemu tome i bio je vrlo kratko nakon toga ministar spoljnih poslova Krajine. Nije mogao postati ministar spoljnih poslova Krajine tako što su ga odjednom našli u telefonskom imeniku, nego su imenovali čoveka koji je već radio i pomagao u rešavanju tekućih političkih problema koji su tamo postojali i potpuno je informisan o onome šta se tamo događalo.

(Pretrsko veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Da. Mi ćemo prihvatiti ovaj dokument i obeležiti ga u svrhu identifikacije dok čekamo prevod.

SUDIJA BONOMI: Mislim da bi bilo korisno kada imate relativno malo dokumenata u poređenju sa situacijama gde ih ima puno, kada biste imali

nekoga ovde ko bi mogao da vam kaže šta je u tim dokumentima onoliko koliko vam je potrebno za unakrsno ispitivanje. Vi ste to do sada često radili.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, pa deo ovih dokumenata je bio na raspolaganju kada sam se pripremala za unakrsno ispitivanje i naravno članovi našeg tima koji govore jezik su nam rekli o kakvim dokumentima je reč. Ali neke od tih dokumenata smo dobili danas. Danas smo ih prvi put videli, tako da nisam imala informaciju o tome kakvi su to dokumenti i šta bi moglo da bude u njima.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, kakva je situacija sa ovim dokumentima i njihovim prevodom, odnosno nepostojanjem prevoda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja to sada ...

SUDIJA ROBINSON: Zašto oni nisu prevedeni?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja to tačno ne znam. Što se mene tiče, ja sam smatrao i verovao da su oni prevedeni kada sam ih dobio u ovom bajnderu. Sad čujem da nisu prevedeni. Verovatno postoji neki tehnički razlog. Može da bude greška i na strani mojih saradnika. Ja je uopšte ne isključujem. Ali ja sam zaista verovao da dokumenti koji su ovde stigli da su prevedeni. Međutim, to je mali broj dokumenata, kao što vidite, i kratki su dokumenti. Nije nikakav, nisu uopšte obimni dokumenti. Mogu se lako identifikovati.

SUDIJA ROBINSON: Ali bez obzira na to tužilac se sada nalazi u nepovoljnom položaju. Kako sada da unakrsno ispituje svedoka.

SUDIJA BONOMI: Gospođo ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Iz onoga šta je već bilo na grafoskopu i šta su vaši prevodioci koji prevode tok rekli, može se lako videti na šta se odnose dokumenti. I sve što se eventualno može da ospori u vezi sa tim dokumentima je već vidljivo u njima. Uostalom to nije praksa koju ja predlažem da se uvodi. To je praksa koja je uvođena ovde mnogo puta i od strane druge strane.

SUDIJA BONOMI: Gospođo Uerc-Reclaf, o kojim dokumentima nemate nikakve informacija?

TUŽILAC UERC-RECLAF: Vojni dokumenti, to su poslednji dokumenti. Imala sam informacije o ovim razgovorima o naoružavanju Hrvata. To sam imala i to znam šta je.

SUDIJA BONOMI: Recite nam onda brojeve tabulatora koje nemate?

TUŽILAC UERC-RECLAF: Morala bih to sada da uporedim sa verzijama na BHS-u koje imam u drugoj fascikli koju sam prvo dobila. Sada vidim samo da vojne dokumete nemam. To su tabulator 7 ...

SUDIJA BONOMI: I tabulator broj 4 je vojni dokument.

TUŽILAC UERC-RECLAF: To bih trebala da proverim. Ja sam sada samo primetila da neke od tih dokumenata nikad nisam videla.

(Pretrsko veće se savetuje)

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospođo Uerc-Reclaf.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Treba nam nešto više vremena zato jer je zapravo situacija sada još više zbunjujuća nego što sam mislila. Naime, brojevi tabulatora koje sam ja imala u svojoj prvoj fascikli sada su dobili sasvim druge brojeve. I to upravo sada proverava gospođa Diklić.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Vraćićemo se još na to. Gospodine Miloševiću možete da nastavite. I taj dokument biće označen za identifikaciju dok ne dođe prevod.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Jarčeviću, pogledajte tabulator 9. To je informacija, šta piše? Kakva je ovo informacija? Možete li da se snađete?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da, da. Pa ponovo ono o čemu smo raspravljali ...

prevodioci: Mikrofon za svedoka, molim vas,

SVEDOK JARČEVIĆ: Ponovo, kažem, ono o čemu smo raspravljali, ilegalni uvoz oružja u Hrvatsku. Evo ga ponovo, 31. avgust 1991. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. To je dakle ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: To je, izvinjavam se, gospodine predsjedniče, vrlo je zanimljivo to, jer je mogao da vidi svaki stanovnik Jugoslavije, pa i sveta. U pitanju je bio let aviona kratk naoružanjem za hrvatsku paravojnu vojsku i vozio ga je jedan hrvatski emigrant iz Kanade, a avion je pripadao, ovaj, Nigeriji (Nigeria)...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne. Avion je pripadao ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Pripadao ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ugandskoj kompaniji. Bio je ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da. Ugandskoj kompaniji

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Iznajmljen.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tu oni ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Pošto ovde imam dokument sa nigerijskom ambasadom, pa sam samo pročitao sa drugog dokumenta ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Uganda (Uganda) je bila u pitanju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je bio veliki avion, kao što se vidi ovde, Boeing 707 (Boeing 707).

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Jeste i on je spušten prisilno od vazduhoplova Jugoslovenske narodne armije na aerodrom "Pleso" u Zagrebu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta se kaže, gde mu je bilo odredište? Prema dokumentima jedan, dva, treći pasus: "Boeing je poleteo iz Ugande sa odredištem na Brniku kod Ljubljane"?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da. Eto činjenice da su Hrvatska i Slovenija, odnosno njihova rukovodstva u to vreme radili zajednički na razbijanju Jugoslavije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta je rekao ovaj hrvatski emigrant? U poslednjem pasusu kaže se: "U prvom razgovoru sa službenim organima Jugoslovenske narodne armije", šta je rekao?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Ovaj ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Poslednji pasus na prvoj strani informacije.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Ja mogu da pročitam to: "U prvom razgovoru sa službenim organima Jugoslovenske narodne armije Kikaš je izjavio da je predsednik Društva hrvatskih biznismena i intelektualaca u Torontu (Toronto) sa 225 članova. Svi vodeći članovi tog društva članovi su Hrvatske demokratske zajednice" i tako dalje. "Po rečima Kikaša društvo je prikupilo 800.000 dolara za naoružavanje oružanih snaga Republike Hrvatske, a novac je deponovan u banci u Klagenfurtu (Klagenfrut), u Austriji još 22. avgusta ove godine". Ništa ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta kaže na kraju ovog pasusa, prvog prenetog pasusa na kraju strane dva, na strani dva? "Po rečima Kikaša ... "

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: "Posle utovara ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Trebalo da je preuzme ko?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Vlada Republike Hrvatske, predstavnik Vlade Republike Hrvatske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I šta kaže u sledećem pasusu?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: "Kikaš je u ovoj svojoj prvoj izjavi bio izričit u stavu da je kupljeno oružje bilo namenjeno Republici Hrvatskoj i da iza čitave akcije stoji Hrvatska demokratska zajednica."

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta dalje piše? "Tokom dana ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: "Tokom dana snage Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Hrvatske opkolile su aerodrom Pleso u Zagrebu i minobacačkom vatrom pokušale da unište avion ugandske kompanije sa ilegalno nabavljenim i transportovanim naoružanjem i vojnom

opremom inostrane proizvodnje. Jedinice JNA”, odnosno “jedinica JNA koja brani aerodrom uzvratila je vatrom i uništila jedno vozilo napadača. Dejstva snaga Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Hrvatske za sada su obustavljena”.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro. Dobro. Molim vas da se i ovaj dokument stavi, uvede u dokazne predmete. Dakle reč je o dokumentu ...

SUDIJA ROBINSON: U redu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Od avgusta 1991. godine.

SUDIJA ROBINSON: Da. Uvrštava se pod istim uslovima. Biće označen za identifikaciju dok se čeka da bude preveden.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U tabulatoru 10 imate jedan dokument Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu, potpisao ga je zamenik saveznog sekretara, admiral Stane Brovet. Tu je data informacija o ilegalnom uvozu naoružanja i vojne opreme iz Mađarske. Odnosi se na, ovo je dokument iz septembra, 10. septembra 1991. godine.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da. Ovde vidimo da se od 20. avgusta do 9. septembra prebacuje naoružanje iz Mađarske u Hrvatsku i to avionima poljoprivrednih dobara. Znači naoružavanje iz inostranstva ne prestaje i ono što je Vlada Republike Srpske Krajine još davno ustanovila, okolne države, nažalost, bile su duboko umješane u naoružavanje paravojnih formacija koje će izazvati toliko stradanje miliona ljudi u Jugoslaviji. Kažem miliona, možda stradanje svih Jugoslovena, jer je došlo do sankcija, do rušenja privrednih objekata, do obustavljanja proizvodnje. I ta patnja traje i danas u skoro svim republikama ili sada nezavisnim državama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Evo, gospodine Robinson, dobio sam informaciju da su ovi vojni dokumenti dati na prevođenje 13. februara. Znači pre dve nedelje. To su kratki vojni dokumenti koje sam ovde predočio.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ne mogu da dozvolim da ovo prođe bez komentara. Dve nedelje nisu dovoljne. To nije dovoljno vremena za prevodilačku službu i vi to znate. Ti su dokumenti trebali da budu poslani na prevod barem mesec dana ranije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ja vas obaveštavam o činjenici, informišem vas o činjenici ...

SUDIJA ROBINSON: Ali nije dovoljno da me obavestite o činjenici. Ono šta ja želim vama da istaknem je to da ste vi zanemarili svoju dužnost time što ste prekasno dokumente predali na prevod prevodilačkoj službi. I zato smo se sada našli u ovoj situaciji. A vi morate da se pobrinete za te stvari, jer Pretresno veće u svojim diskrecionim pravima ima i mogućnost da vam ne dozvoli da izvodite dokaze o dokumentima koji nisu prevedeni. Izvolite, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pogledajte tabulator 11. To je dopis Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu predsedniku Vlade Hrvatske od 30. avgusta 1991. godine. Dakle, komunikacija između Ministarstva odbrane i predsednika Vlade Hrvatske.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da, gospodine predsjedniče, ovo je možda treći izvor naoružavanja paravojnih formacija Hrvatske. Napadnut je voz u kom je bilo oružje Savezne Republike Jugoslavije ili Jugoslovenske narodne armije na pruzi Zagreb – Beograd. I, naravno, ja pretpostavljam, nisam nikad čuo, da su oni koji su krivi za ovo pohapšeni, suđeni, da je hrvatsko rukovodstvo u to vreme kažnjeno ili da mu je zapriječeno, da je išta učinjeno ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da ne gubimo vreme. O čemu se radilo? Dakle ovde piše u tački 1: "Na pruzi Zagreb – Beograd ... "

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Beograd. Da, evo ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Sa vagona je skinuta vojna oprema koja je prevožena iz Republike Slovenije i po odluci Predsedništva SFRJ." Dakle, JNA izlazi iz Slovenije. Njene kompozicije moraju proći preko Republike Hrvatske. Tu ih sačekuju i pljačkaju.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Tačno tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li to ono što ovde piše u ovom aktu?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Jeste. U tom aktu piše ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U ovome što Ministarstvo odbrane piše predsedniku hrvatske Vlade?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Jeste. Pošto nema prevoda na engleski jezik, vi ste verno preveli ovo što tamo piše. Znači Jugoslovenska narodna armija koja je proglašena agresorskom u Sloveniji, evo sad se po odluci Predsjedništva vraća preko Hrvatske za Srbiju ili za ondašnju, deo ondašnje Jugoslavije, međutim paravojne formacije Hrvatske presreću, pljačkaju, otimaju oružje. I u svakoj drugoj zemlji, ja to još jednom ponavljam, učesnici ovakve pljačke bi bili kaženjeni i suđeni. U Jugoslaviji se to ništa nije desilo, jer u vrhu tadašnje Jugoslavije uglavnom su dominantnu ulogu imali hrvatski i slovenački kadrovi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Šta piše u tački 2, što se ne odnosi na to? Odnosi se na to da je opljačkan voz sa 10 ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vagona ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Istog dana ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Intendantskih sredstava, Zagreb – Vinkovci. Da li je to takođe konstatovano ovde?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da, konstatovano. A moj komentar stvarno nije potreban, jer je istovetan ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nije potreban komentar. Šta piše u tački 3?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: U tački 3 evo kaže, "U 6.40, 30. avgusta zaustavljen je voz sa vojnom opremom u selu Mirkovci". To je blizu Vukovara ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da upoznamo ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A šta dalje piše u sledećem pasusu? "Sve češće je pojava ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: "Da se nasilno presreću vojne kolone i vozovi sa vojnom opremom se zaustavljaju a pripadnici JNA se maltretiraju. Pri svemu ovom, redovno se oduzima vojna imovina čije razmjere prevazilaze sve granice tolerancije. Ovo se događa i nakon dogovora između

rukovodilaca Hrvatske i Saveznog sekretarijata za narodnu odbarnu, što je bilo dogovoreno na ostrvu Brionima.”

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li nešto znate o kampanji pokrenutoj polovinom juna 1990. godine u vezi sa smenom rukovodećih kadrova u ...

prevodioci: Molimo govornike da prave pauzu između pitanja i odgovora.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, samo trenutak molim vas. Prevodioci vas mole i vas i svedoka da pravite pauze između pitanja i odgovora.

SVEDOK JARČEVIĆ: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li nešto znate i da li je, o kampanji pokrenutoj polovinom juna 1990. godine u Hrvatskoj u vezi sa smenom rukovodećih kadrova u Teritorijalnoj odbrani?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da. U Teritorijalnoj odbrani Hrvatske i u policijskim stanicama Hrvatske došlo je već 1990. godine do smene ljudi koji su pripadali srpskoj nacionalnosti i naravno na njihova mjesta dolazili su ljudi koji su trebali da izvršavaju naređenja iz Zagreba uperena na etničko čišćenje od Srba. To će se ubrzo pokazati posle tih smjena, a kulminaciju će dočekati 1991. i 1992. godine o čemu, kako sam više puta rekao, svjedoči izveštaj generalnog sekretara Ujedinjenih nacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas pogledajte, u to vreme, dakle, vi ste govorili, vi ste govorili iz tog vremena o velikom broju podmetnutih požara i tako dalje. Sećate se toga?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad, pogledajte u tabulatoru 13 dopis Ministarstva unutrašnjih poslova, Policijske uprave Zadarske iz 2001. godine.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da gospodine predsjedniče, ovom dokumentu treba pridati važnost i nadam se da će i Pretresno vijeće to, ovaj, razumjeti, jer je pisan posle građanskog rata 2001. godine. Ja bih podsjetio da je ovo izvještaj koji je obavezan u mnogim sporovima koje pred

hrvatskim sudovima vode kao tužioc i pripadnici srpske nacije proteranih iz hrvatskih gradova.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Šta piše ovde?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Evo, tu piše u vezi sa vašim traženjem, broj, datum gornji 19. novembar 2001. godine: "Dostavljamo vam tražene podatke. Tjekom 1990. godine", znači ovaj ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne morate da komentarišete. Samo pročitajte: "Tokom 1990. godine ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Hoću da kažem da je ovo organ hrvatskog Ministarstva unutrašnjih poslova.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To nije sporno.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da: "Iz Zadra je na svom području evidentirao 21 požar i eksploziju".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle PU, to je Policijska uprava ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Policijska uprava ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zadarska ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Tjekom 1990. godine Policijska uprava Zadarska je na svom području evidentirala ukupno 21 požar i eksploziju."

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: To je ta godina kada je počeo progon Srba. Ovdje ne piše, možda će Tužilaštvo to da primeti, ne piše ko je obavio eksploziju. Da su to radili Srbi, sigurno bi pisalo. "Širenjem ratnih djelovanja na ovim prostorima", piše dalje "povećan je broj požara i eksplozija, te ih je 1991. godine evidentirano 381, a 1992. godine 673, uključujući i požare i eksplozije". Naravno, svi su zahvatili i požari i eksplozije, samo srpsku imovinu i srpske kuće.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, na području Policijske uprave Zadar nije bilo nikakvih srpskih formacija i tako dalje. Dobro. Nadam se da ovo nije sporno uvesti u dokazne predmete gospodine Robinson?

SUDIJA KVON: Gospodine Jarčeviću, da li možda znate ko je kome poslao ove informacije i u koju svrhu?

SVEDOK JARČEVIĆ: Na suđenjima u zadarskom sudu ovo je dostavljeno strankama, znači Srbima koji su tužioci i oni su meni ovo doneli, odnosno Vladi Republike Srpske Krajine u progonstvu i ja sam našao za obavezu da Sud upoznam sa ovom činjenicom koja je iz hrvatskih policijskih izvora.

SUDIJA KVON: Da li znate kojem Sudu je predat taj dokument?

SVEDOK JARČEVIĆ: Zadarski sud. Opštinski sud u Zadru. Vi možete od hrvatske strane, ako smem da predložim, tražiti i cjelokupnu dokumentaciju uz koju ide i ovaj dokument.

SUDIJA KVON: A da li znate kome je suđeno pred tim Sudom?

SVEDOK JARČEVIĆ: Pa ovde je, pojedinci neki su tužili hrvatsku državu, neki opštinu Zadar i neki su tužili i osiguranje kod kojih je bila njihova zgrada porušena do temelja, ovaj, osigurana. Tako da su raznovrsni sudski postupci. Kao što i sami znate, može se povesti postupak na više načina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Kvon (Kwon), samo da vam skrenem pažnju, ovde se vidi da je memorandum Republike Hrvatske, Kriminalističko, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Policijska uprava zadarska, a upućeno je Opštinskom sudu Zadar.

SVEDOK JARČEVIĆ: Da. Upravo što sam ja rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Opštinskom sudu Zadar i tu se izveštava Opštinski sud u Zadru da je 1990. godine bilo 21 požar i eksplozija, a 1991. godine 381, 1992. godine 673 požara i eksplozije. To Policijska uprava Zadar piše sudu u Zadru, a vezano je za neke sporove koje su Srbi pokrenuli pred Sudom u Zadru, pa je sud u Zadru pretpostavljam zatražio od Policijske uprave podatke i dobio ih evo u ovom kratkom obraćanju.

SUDIJA KVON: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Jarčeviću ...

SUDIJA ROBINSON: To ćemo označiti za identifikaciju dok se čeka prevod.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, samo jedna informacija za vas. Ovo je upravo jedan od onih dokumenata koje mi nismo dobili unapred, nego tek danas i mogu da kažem da smo još nekih šest drugih dokumenata dobili tek danas.

SUDIJA ROBINSON: Ali ovo je vrlo kratak dokument.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Da, jeste i ja ću ga i koristiti.

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Miloševiću, izvolite, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Paralelno sa proglašavanjem optcepljenja Hrvatske, paralelno sa ovim događajima o kojima ste do sada govorili, da li su vođeni i nekakvi mirovni pregovori za koje vi znate?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Gospodine predsjedniče, upravo moj dolazak u Ministarstvo za inostrane poslove poklapa se sa pregovorima koji su trajali do leta 1994. godine, znači celu 1993. godinu i sticajem okolnosti i svoje pozicije bio sam prisutan na svim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi ste bili prisutni na svim pregovorima koje je Krajina vodila sa hrvatskom stranom i međunarodnim posrednicima?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Tako je. Bolje reći, organizovala ih je međunarodna zajednica. Znači članovi Međunarodne konferencije o bivšoj Jugoslaviji (International Conference on the Former Yugoslavia) i u dva maha predstavnici vlade Sjedinjenih Američkih Država i Ruske Federacije (Russian Federation).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada, molim vas, da li su međunarodni posrednici ili u drugom slučaju o kome govorite, predstavnici SAD-e i Rusije, iznosili neke predloge pred obe strane ili su pregovori vođeni tako da samo strane međusobno razgovaraju? Opišite malo te pregovore?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da vam kažem, pošto su stavovi Vlade Krajine i Vlade Hrvatske bili suprotni, znači i jedna i druga strana su obično na prvom susretu izlagali svoje stavove, onda su posredovali ljudi koje sam malopre spomenuo iz Međunarodne konferencije o bivšoj Jugoslaviji i dva

puta predstavnici Rusije i Amerike. I oni su najčešće kada se mi ne bismo mogli složiti, predlagali tekst ugovora koji bismo trebali da potpišemo. Ovdje ne mogu uopšteno govoriti, ali o svakom pregovaračkom momentu trebamo posebno da govorimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Recimo šta, izvinjavam se gospodine predsedniče, šta karakteriše pregovore u Njujorku u februaru, pregovore u Ženevi u martu, aprilu, aprilu i do juna, šta onaj u Erdutu, šta tajne pregovore u Norveškoj (Norway), a šta tajne pregovore u Velikoj Britaniji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Pošto ste vi bili jedan od glavnih aktera tih pregovora sa srpske strane, ja bih želeo da prođemo po tome hronološkim redom. Budite ljubazni pa recite šta karakteriše ove pregovore u februaru? Posle toga ćete reći u martu i dalje šta se ustvari događalo i postaviću vam pitanja šta se paralelno događalo na terenu tokom tih pregovora? Molim vas da idemo hronološki. Dakle da vidimo februar.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Februar 1993. godine, Njujork. Rukovodio je ovim pregovorima gospodin Sajrus Vens (Cyrus Vance). Tu je bio i Dejvid Oven (David Owen) i treća ličnost je bio Gerd Arens o kojem sam vam sad pričao i rekao da je odlično govorio srpski jezik i pravnik Okun (Herbert Okun). Ja se ne mogu setiti njegovog imena ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ambasador Okun ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Ambasador Okun iz ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On je bio sekretar Sajrusa Vensa.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Jeste. To je bila grupa sa kojom smo se mi sastali, a u to vrijeme zbog hrvatske ofanzive 22. januara 1993. godine na Ravne Kotare, centralu Peruću, Maslenički most, gdje je ubijeno, ja ne mogu da se setim tačno, ovaj, broja poginulih, ali cifra je negde oko 300, bilo je teško predstavnicima Krajine da sjednu prekoputa Hrvatske delegacije, pa su Sajrus Vens i Dejvid Oven odlučili da oni sede u jednoj prostoriji, a mi u drugoj i da oni donose stavove jedne delegacije drugoj i one druge ovoj prvoj, ako sam se dobro izrazio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Molim vas samo da raščistimo. U to vreme to su bile zone pod zaštitom Ujedinjenih nacija?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad se dogodila hrvatska ofanziva na te delove zona pod zaštitom Ujedinjenih nacija?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: 22. januara 1993. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, već gotovo godinu dana ili bar pola godine to su bile zone pod zaštitom Ujedinjenih nacija?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Jeste. Na osnovu Vensovog plana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Dakle, bar posle pola godine od kada su snage Ujedinjenih nacija raspoređene na terenu, dolazi do te hrvatske ofanzive.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Gospodine predsjedniče, pre toga bila je još jedna strašna ofanziva, napad na Republiku Srpsku Krajinu ili zonu pod zaštitom Ujedinjenih nacija, a to je bio 21. jun 1992. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gde se to dogodilo?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: To je bilo na Miljevačkom platou u Dalmaciji i tamo su pobijeni svi zatečeni vojnici Republike Srpske Krajine. Ja neću moći da vam kažem tačan broj, ali nekoliko desetina i to pod uslovima koji treba da začude sve. Hrvati su preko oficira UNPROFOR-a (United Nations Protection Force) zamolili da se prenese krajinskoj Vladi i Generalštabu da će u jednom od primorskih gradova biti neki međunarodni dečiji festival i da se Srbi uzdrže da ne bude pucanja ili nekih incidenata. Naravno, Srbi kao i uvek, poslušali su ovo, opustili su se. To su Hrvati iskoristili, upali i pobili ceo garnizon. Tu je bilo, ovaj, nekoliko desetina vojnika i oficira.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je bilo u junu 1992. godine?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda Ravni Kotari januara ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Ravni Kotari ...

prevodioci: Molim vas da li bi govornici mogli da govore jedan po jedan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 1993. godine.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: 22. januara 1993. godine ...

prevodioci: Molimo govornike da prave pauzu između pitanja i odgovora.

SUDIJA ROBINSON: Ponovo se preklapate. Prevodioci mole da pravite pauzu između pitanja i odgovora.

SVEDOK JARČEVIĆ: Ja se izvinjavam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, onda u tim okolnostima ko vas poziva u Njujork?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: U Njujork nas poziva Tornberi, Sedrik Tornberi. On nas šalje, oprema i određuje dan kad ćemo da krenemo. Delegaciju Republike Srpske Krajine vodi predsednik Goran Hadžić. Sa njim ide predsednik parlamenta Mile Paspalj i ja kao ministar za inostrane poslove.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sedrik Tornberi je bio ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Šef ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Civilni šef UNPROFOR-a.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. On vas dakle šalje u Njujork, delegaciju u sastavu o kome ste rekli. Ko je sa hrvatske strane tamo? Već ste rekli da su od međunarodnih posrednika Vens, Oven sa saradnicima.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da. Mi hrvatsku delegaciju tog puta nismo videli, ali uglavom na čelu je bio Slavko Degoricija. On će voditi hrvatsku delegaciju i na pregovorima u Ženevi ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta se desilo tada u Njujorku?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: U Njujorku, pošto su međunarodni posrednici, opet sam počeo brzo, izvinjavam se prevodiocima. Pošto su međunarodni posrednici davali do znanja delegaciji Republike Srpske Krajine da je nekooperativna, na prvom sastanku gospodin Hadžić je rekao da ustupa na upotrebu Hrvatskoj Maslenički most, aerodrom Zemunik i branu Peruću. A to je rekao zbog toga što su Hrvati veoma mnogo preko svojih medija objašnjavali da Srbi neće da dozvole taj Maslenički most, pa Hrvatska nema mogućnosti da obavlja saobraćaj, turizam, privredu preko tog dela Dalmacije i Like nego to mora da obavlja brodovima, što je skupo.

I naravno, time je hrvatska vlast podizala temperaturu svom stanovništvu i huškala ih na Srbe. Zbog toga smo mi ovim predlogom predsjednika Hadžića ponudili ova tri objekta na upotrebu hrvatskoj državi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I šta je zaključeno u Njujorku? Šta su predlagali međunarodni posrednici, osim što ste vi hteli da demonstrirate svoju kooperativnost? Šta su predlagali međunarodni posrednici?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Pa međunarodni posrednici su doneli samo tada plan Hrvatske. Hrvatska je tada kao i jedanput 1992. godine, pre nego što sam ja došao u Vladu Republike Srpske Krajine dala predlog da daju Srbima samoupravu samo u dva kotara. To su kotari Glina i kotari Knin. Da bi bilo jasnije, to bi bio prostor od jedne trećine Republike Srpske Krajine. Naravno da je to bilo neozbiljno i taj plan će ostati sve do 1995. godine kao hrvatski adut i nažalost, američki ambasador tako neozbiljan plan doneće početkom 1995. godine, doneće u Knin kao čuveni plan Z-4 (Z-4 Plan) i proglasiti ga svojim predlogom. Međutim, istovetan predlog Hrvati su nudili nama 1992. godine i drugi put, tada u Njujorku kada sam ja bio član krajinske delegacije. Naravno, mi to nismo hteli prihvatiti i razgovori su završeni, kako su nam rekli posrednici, neuspješno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta se u međuvremenu događalo?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Gospodine predsjedniče, da li mislite na nastavak pregovora ili ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da. Vi ste te pregovore imali u Njujorku ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Oni nisu bili uspešni ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Jeste ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je bio februar 1993. godine ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Tada su ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad su održani sledeći pregovori i ko je u njima učestvovao?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Tada su međunarodni posrednici stvarno videli da je ovaj plan Hrvatske nepojmljivo, nepojmljivo neozbiljan. U ta

dva kotara bilo je još 11 opština, a opštine tada su Hrvati isekali. Znači bile su sitnije nego u bivšoj Jugoslaviji. A najnaseljenija srpska naselja bila su u Istočnoj Slavoniji i Sremu, Zapadnoj Slavoniji. Ona bi bila automatski uključena u Hrvatsku. I posle toga pokušali smo da razgovaramo u martu do juna u Ženevi i ako se ne varam, tom prilikom smo se sastali tri puta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, u vezi sa ovim što ste rekli o Miljevačkom platou i o napadu na Miljevački, o napadu hrvatskih snaga na zonu pod zaštitom Ujedinjenih nacija na teritoriji Republike Srpske Krajine, da li je u vezi sa tim nešto rečeno u Rezoluciji Saveta bezbednosti broj 762 (UN Security Council Resolution 762)? Gospodine Robinson, ove su sve rezolucije ranije uvedene, tako da mislim da nema potrebe da ih ovde ponovo prezentiram.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Na žalost, u toj rezoluciji Hrvatska uopšte nije osuđena i to će se desiti u svim sledećim rezolucijama, bez obzira kakve zločine Hrvatska učini prema Srbima ili stanovnicima zone pod zaštitom Ujedinjenih nacija. Pisaće samo da je Hrvatska obavezna da povuče svoju vojsku sa Miljevačkog platoa. I naravno, Hrvati su samo obukli svoje vojnike u policijske uniforme i zadržali tamo policiju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Dakle, šta je situacija? Oni napadaju Miljevački plato. Svet bezbednosti kaže da povuku vojsku, što se ne čini i Svet bezbednosti opominje obe strane na uzdržanost.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da, potom ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li to bila uobičajena, uobičajena frazeologija, kad su Srbi napadnuti, opominju se obe strane na uzdržanost?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Gospodine predsedniče, preporučuje se obema stranama da se uzdržavaju. To je bilo tako uvredljivo za srpsku stranu i za Republiku Srpsku Krajinu, jer naša vojska nikad nije prešla granicu Hrvatske i napala stanovništvo. A izvinjavam se, još samo, čak i u izveštajima Savetu bezbednosti koji su se odnosili na ove događaje terminologija se nije menjala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U kom smislu to napominjete ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: U smislu ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da se nije menjala terminologija?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: U smislu da se Hrvatska nikad nije osuđivala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta se onda događa na sledećim pregovorima i gde su sledeći pregovori?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Sledeći pregovori su u Ženevi i tu smo ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Od marta do juna. Ja mislim da su bila tri.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle u februaru Njujork, već sledećeg meseca ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: U martu ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ženeva ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Sastajemo ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I traje do juna.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da, ovi posrednici su išli ...

prevodioci: Molimo govornike da govore jedan po jedan.

SUDIJA ROBINSON: Prevodioci vas ponovo mole da govorite jedan po jedan

SVEDOK JARČEVIĆ: Međunarodni posrednici su imali objašnjenje da su troškovi jeftiniji ili niži, ako se sretnemo u Ženevi, a ne u Njujorku. Drugih razloga za promenu mesta pregovaranja nije bilo i ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta se, nije važno Ženeva ili Njujork, šta se, šta je i ko je učestvovao u Ženevi na tim pregovorima?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: U Ženevi je opet bio Goran Hadžić i predsjednik Parlamenta Mile Paspalj i ja sam bio sa njima. I oni su bili malo drukčiji od onih u Njujorku, jer smo i mi pristali i Hrvati da sednemo za jedan veliki okrugli sto u jednoj sali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ispričajte šta se onda događalo?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Pa ponovilo se ono što je bilo i u Njujorku. Slavko Degoricija je ponovo ponudio srpsku samoupravu samo u dva sreza. Naravno, delegacija Republike Srpske Krajine to nije mogla prihvatiti i predlagala je da uključimo u eventualni sporazum celu Republiku Srpsku Krajinu i međunarodni posrednici su prihvatili ovu našu ideju nadajući se da će kroz naknadne privredne, trgovačke, prosvetne i kulturne odnose od Hrvatske možda stvoriti nešto što će 1995. godine biti urađeno u Bosni i Hercegovini, država od dva entiteta. I ova ideja se provlačila kroz sve to u Ženevi, a onda je realizovano u Erdutu 15. i 16. jula 1993. godine. Tad su intervenisale vlade Sjedinjenih Američkih Država i Rusije i njihovi predstavnici. Zamenici ministara za inostrane poslove su bili prisutni potpisivanju tog Erdutskog sporazuma.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta su predlagali međunarodni posrednici u Ženevi? Radi uštede u vremenu, pregovori su trajali znači od marta do juna, međutim to ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Bili su ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nisu bili tri različite odvojene teme, već se radilo o pokušaju da se dođe do rešenja. Je li to otprilike sadržina tih pregovora?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da. Trebalo se doći do ugovora kojeg će prihvatiti i jedna i druga strana i da vam kažem ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I šta je bila glavna, za sada ste rekli da je glavna razlika bila što su oni predlagali autonomiju za dva sreza, Knin i Glina, a vi predlagali autonomiju za celu Krajinu.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Mi smo predlagali da se pregovara o celoj Krajini, da se Krajina ne cepa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kakav je bio stav međunarodnih posrednika o tome?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Stav međunarodnih posrednika bio je na našoj strani, jer su videli da je ono stvarno neozbiljan predlog. A takav neozbiljan predlog figuriraće eto i u tom takozvanom planu Z-4.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Znači hrvatska strana vam predlaže autonomiju na trećini teritorije Krajine?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi tražite da se uzme u obzir cela teritorija Krajine i međunarodni posrednici smatraju da je to logično?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li to bila situacija?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: To je bila situacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I kako reaguje u vezi sa predlogom međunarodnih posrednika, kako reaguje hrvatska strana?

prevodioci: Molimo svedoka da govori sporije.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Jarčeviću, ako biste iskoristili mogućnost da slušate prevodioca, bilo bi vam žao jer ste umorili prevodioce svojom brzinom.

SUDIJA KVON: Gospodine Kej (Kay), gospodin Milošević je rekao da je rezolucija Saveta bezbednosti 762 već uvedena, ali nisam siguran da je to tačno.

ADVOKAT KEJ: Moramo da proverimo. Kada je reč o iskazu gospodina Harlanda (David Harland), mislim da je ovaj svedok Tužilaštva koristio različite dokumente UN-a, ali moramo to još da proverimo.

SUDIJA KVON: Nisam mogao da ga nađem.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs (Nice).

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, znam da Pretresno veće želi uskoro da napravi pauzu, ali želim da vam skrenem pažnju na sledeće. Nalog od 15. februara je bio da optuženi treba da nam dostavi više informacija o spisku svojih svedoka i vi ste rekli da to treba da bude u periodu od četiri do šest nedelja pre nego što se pojave svedoci. Pretresno veće je možda toga svesno. Međutim, sadašnja situacija je takva da smo bili obavešteni o ovom svedoku

koji je trebao svedoči šest sati, to je, mislim šest sati, i još jedan drugi svedok za ovu nedelju i niko više. Da li je bilo šest sati? Tri sata, izvinite. I, recimo, tri sata za ovog svedoka da bi on mogao da završi danas, a sledeći svedok bi mogao da završi sutra. Nismo dobili nikakvo obaveštenje o narednom svedoku za ovu nedelju niti se to ikako slaže sa vašim nalogom od četiri do šest nedelja.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, koje je vaše objašnjenje za to? Zašto ste obavestili za samo dva ili tri svedoka kada vam je dat poseban nalog da obavestite o svedocima četiri do šest nedelja unapred.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja sam shvatio da smo se ...

prevodioci: Mikrofon za gospodina Miloševića.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dogovorili oko ovoga ...

prevodioci: Mikrofon za gospodina Miloševića.

SUDIJA ROBINSON: Ne dobijamo prevod.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovo šta je rekao gospodin Najs, posle gospodina Jarčevića još jedan svedok, a posle tog svedoka treba da svedoči Momir Bulatović koji je već davno najavljen. Ja sam tražio prošle nedelje od oficira za vezu da se ubrza njegov dolazak. Dobio sam uveravanja da će biti ubrzan njegov dolazak. Jutros nisam ponovo proveravao kada treba da dođe, ali shvatio sam da će on doći tek u sredu. Sobzirom da ja njega nisam video nekoliko godina, meni je potrebno da sa gospodinom Bulatovićem obavim neke razgovore pred njegovo svedočenje, jer je njegovo svedočenje prilično obimno, tako da on ne može da počne da svedoči u sredu, a do kraja nedelje nema radnih dana i početkom iduće nedelje. Računam da bi dakle u toj nedelji mogao da obavim prufing sa gospodinom Bulatovićem i da on startuje sledeće nedelje.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, vi niste odgovorili na moje pitanje. Samo ste polovično odgovorili. Vi morate da dostavite spisak svedoka za narednih četiri do šest nedelja. Koliko sam shvatio, gospodin Bulatović će uzeti jedan deo vremena, ali neće uzeti sve to vreme. Prema

tome, očekujem da izvršite naloge koje vam je dalo ovo Pretresno veće. A, sada ćemo da napravimo pauzu od 20 minuta. Gospodine Kej?

ADVOKAT KEJ: Da. Da odgovorim na pitanje sudije Kvona. Taj dokument je uveden preko svedoka Branka Kostića i to je dokazni predmet 333, tabulator 81.

SUDIJA KVON: Hvala vam.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, pre nego što nastavim, evo ovde lista na engleskom jeziku. Ona je pripremljena već nekoliko dana. Ja nisam uspeo da ustanovim zašto nije predata. Ja mogu odmah da vam je dam. Odnosno daću je oficiru za vezu i već je dat u elektronskoj formi i drugoj strani, a vas bih zamolio, tu je za nekoliko nedelja narednih svedoka, a vas bih zamolio da što pre rešite pitanje odluke o vašem nalogu svedočenje Klintona (Bill Clinton) i Klarka (Wesley Clark), pošto bi mi bilo jako važno da znam kada mogu da računam da će oni svedočiti. Za ostalo ću vas obavestiti kasnije. Sada bih nastavio ...

SUDIJA ROBINSON: Kao što dobro znate, mi smo u vezi sa tim primili pismeni zahtev tek prošle nedelje. Donećemo odluku negde do kraja sledeće nedelje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro. Ja sam, ima već dve godine taj zahtev vama saopštio.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, kakva je svrha ovakvog kometara. Vi veoma dobro znate da mi ne možemo da razmatramo takav zahtev ukoliko ne dobijemo pismene argumente o njemu. A mi smo takve pismene argumente od vašeg dodeljenog advokata primili tek krajem prošle nedelje. Prema tome, molim vas da ne trošite vreme na ovakav način. Nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, pretpostavljam da je vama sasvim toliko blizu pameti koliko su ti svjedoci važni.

SUDIJA ROBINSON: Nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Jarčeviću, u tim događanjima o kojim svedočite, uključujući i pregovore o kojima govorite, kakav su odnos Srbi u Krajini imali prema Vensovom planu?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Vensov plan je, gospodine predsjedniče, prihvaćen sa nadom da će biti realizovan. Njegove dve odrednice su to garantovale. Prva, neće biti prejudiciranja političkog rešenja u sporu srpske i hrvatske etničke zajednice. I drugo, na teritoriji Republike Srpske Krajine ili zone pod zaštitom Ujedinjenih nacija sprovodiće se jugoslovenski zakoni. Ova druga tačka ulivala je veliku hrabrost, jer se znalo da bez hrvatskih zakona nema ni odluka hrvatskih vlasti u Krajini. A bez odluka hrvatskih vlasti, neće biti progona.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa kako se hrvatska strana odnosila? Kako su se hrvatske vlasti koje pominjete, odnosile prema Vensovom planu?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Gospodine predsjedniče, žao mi je što ću možda uvrediti Ujedinjene nacije i Savet bezbednosti, Hrvatska u svim svojim dokumentima koji su postojali i dokumenti Saveta bezbednosti, obavezno je pisala takozvani Vensov plan i Savet bezbednosti nikad nije reagovao, iako ga je Vlada Republike Srpske Krajine na to upozoravala. Suprotno tome, ta dokumenta su distribuirana sa brojem Saveta bezbednosti. Sa druge strane, naša upozorenja da se omalovažava tako važan dokument Saveta bezbednosti, nisu distribuirana u palati Ujedinjenih nacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa šta je bio najvažniji dokument na kome se zasnivalo stanje u zaštićenim zonama u to vreme?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Znači najvažniji i jedini dokument bio je Vensov plan. Sva ostala dokumenta, mi smo se nadali, samo će biti korišćena da se taj plan realizuje. Međutim, ako se ne varam, već od Rezolucije 815 zona pod zaštitom Ujedinjenih nacija već se tretira kao zona Republike Hrvatske ili oblast Republike Hrvatske. Znači prenosi se suverenitet na zonu pod zaštitom Ujedinjenih nacija, iako je bilo Vensovom planom predviđeno da takvog prejudiciranja neće biti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa kako se odnosila sama međunarodna zajednica u odnosu na, prema Vensovom planu koji je, koji su, koji je usvojio Savet bezbednosti?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Pa, gospodine predsjedniče, rekao sam, ona je nehajna bila. Nije branila taj Vensov plan. Hrvatska se ponašala kao da on više ne postoji i ta međunarodna zajednica, kako sam kazao, kroz dokumenta Saveta bezbednosti pisala je da je Republika Srpska Krajina ili zona pod zaštitom Ujedinjenih nacija sastavni deo Republike Hrvatske. To je prejudiciranje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite kako je bilo rešeno pitanje oružja na teritoriji Republike Srpske Krajine u područjima pod zaštitom Ujedinjenih nacija?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Pa Vensov plan je predviđao da se teško naoružanje stavi pod dupli ključ. Jedan je ključ kod vojske, srpske vojske Krajine, a drugi kod oficira UNPROFOR-a. Trebalo je da se i policija Republike Srpske Krajine razoruža i da nosi samo bočno oružje, što znači pištolje i bez dugih cevi. Jedino ova odrednica nije mogla biti realizovana od Vlade Republike Srpske Krajine, jer su svakodnevno Hrvati vršili agresiju na teritoriju Republike Srpske Krajine. A u slučaju većih agresija, kao što sam rekao, Miljevački plato, pa onda Ravni Kotari 22. januara 1993. godine, pa 8. septembra 1993. godine, uvek su u tim momentima oficiri UNPROFOR-a bili svesni tragedije koja može da čeka srpski narod i sami su nudili ključeve da vojska Republike Srpske Krajina uzme teško naoružanje i da pokuša da odbije agresiju vojske Republike Hrvatske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, prilikom usvajanja Vensovog plana, da li su građani Republike Srpske Krajine i rukovodstvo Republike Srpske Krajine, da li su oni očekivali da će biti zaštićeni od strane UNPROFOR-a?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Gospodine predsjedniče, očekivali su. Sumnjalo se. Mnogi su sumnjali upravo zbog toga što su svetski mediji toliko bili angažovani da pokažu da Srbi nisu u pravu, a da Hrvati jesu. I najdrastičnija mera u politici ili u uređivačkoj politici medija, jeste da se prećutkivao taj masovni izgon Srba iz hrvatskih gradova. Da je toga bilo, bilo bi većeg povjerenja u Savet bezbednosti i Ujedinjene nacije. Ali evo ja mislim da će od danas prvi put da na stranice svetskih listova dođe ova teška činjenica stara već 15 godina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite da li je UNPROFOR u zonama pod zaštitom Ujedinjenih nacija, kako su se one zvanično zvale, pružio zaštitu srpskom stanovništvu?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Gospodine predsjedniče, nije pružio nikakvu zaštitu. Vi znate, a verovatno i Pretresno vijeće zna, da su u svakoj Hrvatskoj ofanzivi ginuli vojnici Ujedinjenih nacija. Sasvim je moguće da ih je ginulo i više nego što se objavljivalo. U takvoj situaciji Savet bezbjednosti, i to je začudjujuće, nije našao za shodno da zapreti Hrvatskoj makar i sankcijama, ako ne NATO avionima, što će učiniti u jednoj ne tako strašnoj situaciji protiv Srbije i Crne Gore.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Te činjenice i ti napadi koji su usledili posle usvajanja Vensovog plana, posle očekivanja da će Srbi na tom području biti zaštićeni, to sve što se dešavalo, kako je uticalo na stanovništvo na teritorijama pod zaštitom i pod kontrolom Ujedinjenih nacija?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Razočaravajuće, gospodine predsjedniče, a vlada je shvatila da je ljudima najvažnije da sačuvaju porodice i tad je već posle ovog Miljevačkog platoa i Ravnih Kotara počelo naglo da se osipa stanovništvo Krajine i da se preseljava u Srbiju, u Republiku Srpsku i Crnu Goru. Međutim i to osipanje nije tako drastično, a ja kao ministar za inostrane poslove sam početkom 1993. godine upozorio i vladu i predsjednika da će stanovništvo Krajine, srpsko, i Bosne i Hercegovine početi da se iseljava u strane zemlje i mi smo tada predvideli da će evropske zemlje i druge useljeničke davati šakom i kapom vize stanovnicima Republike Srpske Krajine. To se upravo desilo i čak su Ujedinjene nacije bile otvorile jednu prostoriju u Beogradu gde su se mogle vrlo lako, odnosno brzo dobiti vize za iseljenje u Australiju, Kanadu, Ameriku, evropske zemlje, posebno u Švedsku (Sweden) i Norvešku. Tako da je narod osetio da ne može da veruje da će ga zaštititi vojne snage Ujedinjenih nacija i počeo je sam da se snalazi da bi spasao život svoje porodice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li su od sredine 1992. godine, znači kad su snage Ujedinjenih nacija preuzele kontrolu nad celokupnim tim područjem, osim ovih krupnih napada koje ste pomenuli, Miljevački plato, Maslenica, Medački džep i tako dalje, da li je bilo još nekih borbi?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Pa bilo je borbi. Hrvatska se nije časno ponela ni prema Srbima u Bosni i Hercegovini. Ja ne mogu da kažem tačan datum. 1991. godine su hrvatske trupe prešle Savu i napale srpski narod

u Bosni i Hercegovini, kraj koji se zove Posavina. Međutim, dokumenti Ujedinjenih nacija, vrlo je smešno, nazvali su to elementima hrvatske vojske koji su prešli Savu. Znači, agresija na jednu državu morala bi da ima sasvim drugu definiciju. Negde 1991. godine u to vreme, Hrvatska je zapretila istočnom delu Republike Srpske Krajine. Ja ne znam tačan broj civila koje su uhvatili u njivi dok su brali kukuruze. Ubili su jednu grupu, jednu grupu odveli u zarobljeništvo i srećom, na UNPROFOR-ov zahtev ti ljudi su vraćeni živi i zdravi u Krajinu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je Vlada Republike Srpske Krajine podnela neke dokumente o zločinima nad Srbima u Republici Srpskoj Krajini pošto su došle mirovne snage Ujedinjenih nacija?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Gospodine predsedniče, u kancelarijama Ministarstva za inostrane poslove 24 sata praktično radio je čovek koji izvršno zna engleski jezik. Sve je to prevodio, sve je slao i evropskim zemljama i Savetu bezbednosti i generalnom sekretaru. Nijedan od tih dokumenata nikad nije dobio status zvaničnog dokumenta u bilo kojem telu Ujedinjenih nacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A u kojoj formi su reagovala vlasti Republike Srpske Krajine i kako su reagovala i da li su reagovala kod Ujedinjenih nacija zbog kršenja mirovnog sporazuma i napada na zone pod zaštitom i napada na srpsko stanovništvo?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Gospodine predsedniče, upravo sam rekao, sve se završavalo na ćutnji, tišini. A svetski mediji o tome nisu obavestavali onako kako su trebali da obaveste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, vi ste u to vreme, osim toga što ste slali to Ujedinjenim nacijama, komunicirali sa Marakom Guldingom (Marrack Goulding) koji je tada bio vrlo često kod vas u ime UNPROFOR-a. Da li vi imate podatke o tim komunikacijama?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Gospodine predsedniče, ja se nikada nisam sreo sa Marakom Guldingom, jer njegova aktivnost je bili u 1991. godini i 1992. godini, pre mog dolaska ali znam, posle sam to saznao da je on intervenisao u onom momentu, čini mi se, kad je hrvatska Vlada, odnosno kad je predsednik Tuđman najavio da neće prihvatiti Vensov plan. On je tad intervenisao i čini mi se da je to 2. januara 1992. godine pismo Tuđmanovo

Savetu bezbjednosti da Hrvatska prihvata Vensov plan. Njegova aktivnost je u vezi sa tim i kako sam rekao, ja u to vreme nisam bio u Kninu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li su posle napada na Maslenički most srpski predstavnici nastavili da pregovaraju?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Ma, gospodine predsjedniče, srpski predstavnici su uvek išli na pregovore bilo ko da je dao inicijativu. Recimo, kad je dala inicijativu hrvatska Vlada preko Knuta Volebeka (Knut Vollebaek) i to smo prihvatili. Nismo konsultovali ni vas ni Beograd, kako vas u Tužilaštvu i njihovi svedoci okrivljuju, nego smo to odmah prihvatili i, evo, to je baš zanimljiv događaj, Knut Volebek je 8. septembra 1993. godine doneo u Knin nacrt ugovora hrvatske Vlade koji smo trebali da potpišemo. Dok je on otvarao fasciklu, hrvatska vojska je napala Medački džep i kako kaže francuski general Kot (Cot), spržila sve, a preživeli nisu ni psi ni mačke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta se desilo sa tim sporazumom koji je doneo Volebek?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: On ga je zatvorio i vratio se u Zagreb i ni jednom jedinom rečju nije osudio Hrvatsku. Mene da je neko tako nasamario bar bih napustio posao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Govorili ste o ovim pregovorima u Ženevi od marta do juna. Šta je bilo sa pregovorima u Erdutu? Šta se tu dogodilo? Ko je tu učestvovao? Šta je bila sadržina tih pregovora? Ko je pregovarao? O čemu se pregovaralo?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Gospodine predsjedniče, razgovori u Ženevi su bili neuspešni kao i onaj u Vašingtonu (Washington D.C.) i zato su međunarodni posrednici preduzeli nešto što će po njihovom mišljenju uroditi plodom. Da vam kažem samo za Ženevu. Ja sam jedan ugovor parafirao koji je predložio lord Owen, međutim ja nisam bio ovlašćen, niti je bio ovlašćen predsednik države Hadžić da ga potpiše zato što se Krajina tim ugovorom uključivala u Hrvatsku bez nekih garancija ili bez stvaranja Hrvatske kao dvonacionalne države pa smo rekli da ćemo ga izneti na skupštinu. Ukoliko ga skupština kao vrhovno zakonodavno telo usvoji, on će važiti. Međutim, na skupštini je jednoglasno odbijen. Zato su međunarodni posrednici pozvali nas u Erdut 15. jula 1993. godine. Došli su Čarls Redman (Charles Redman), zamenik ministra za inostrane poslove Sjedinjenih Američkih Država i Vitalij Čurkin (Vitaly Ivanovich Churkin), zamenik ministra za inostrane poslove

Ruske Federacije, dve najmoćnije države. Oni su rekli da treba da potpišemo sporazum da bude konačno kraj ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I šta ste onda radili u Erdutu?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Krvoproliću ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad je to bilo? To je znači bilo 1993. godine.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Samo da vam kažem. Mogu li da nastavim?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Izvolite.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da vam kažem, oni su mislili i to su radili, oni su predložili nacrt. On nije bio mnogo sadržajan u svojoj formi koja se popisuje, ali je predviđao komisije za sve oblasti državne djelatnosti. Rekli su nam u povjerenju da bi taj ugovor mogao da dovede do saradnje u svim oblastima i dvonacionalne države kakva je bila 1990. godine. Taj ugovor sam ja potpisao. Jedini uslov koji smo postavili Hrvatima jeste da ga ne potpisuje neki policijski činovnik ili neko iz bezbednosti Franje Tuđmana, nego čovek na nivou onoga koji je potpisao sa strane Krajine. Hrvati su na to pristali i potpisao ga je ministar trgovine. Nemojte mi zameriti što ne mogu da mu se setim imena ni prezimena, ali najvažniji momenat ovih pregovora je sledeći, Ričard, odnosno Redman, kako mu je ime?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čarls Redman.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Čarls Redman je kazao: "Gospodo Krajišnici, ovaj ugovor Hrvatska mora ispoštovati i mora ga sprovesti u delo. Garant toga je Ruska federacija. Gospodin Čurkin je zadužen da interveniše ukoliko Hrvati budu verolomno odbacili i ovaj ugovor". Tad smo se ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I šta se dogodilo, možda sam vas prekinuo, ali šta se dogodilo ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sa Erdutskim sporazumom?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: To nas je obradovalo a posebno što je Čurkin kazao: "Gospodo, ako se to desi od strane Hrvatske, ja ću doputovati u Knin, a onda u Zagreb i stavićemo ovaj ugovor ponovo na snagu". U tom

smislu vjerovanja u ovaj ugovor možemo naći i u Savetu bezbednosti, jer je tamo u izveštaju generalnog sekretara pisalo da je ovo dobrobit, da će okončati krvoprolića na granici Republike Srpske Krajine i Hrvatske i Butros Gali se veoma, veoma pohvalno izrazio u tom svom izveštaju. Međutim, nije prošlo mnogo, Franjo Tuđman, ja više ne znam kojom prilikom, rekao da je to jedan od 40 ugovora koje je Hrvatska potpisivala i nije ispoštovala pa neće ni ovaj. Tada smo po savetu Čarlsa Redmana poslali faks gospodinu Čurkinu i molili smo ga da dođe u Knin jer to je garancija dve supersile i nema smisla da se jedna mala Hrvatska sa Balkana igra sa garancijama ove dve države. Čurkin nije odgovorio. Ja sam mu poslao telegram da dolazim u Moskvu (Moscow) i krenuo sam sutradan, međutim kad sam došao u Ministarstvo Ruske Federacije, Ministarstvo za inostrane poslove, rekli su mi da je Čurkin službeno otišao u Brisel (Brussels). Primio me je potonji ministar za inostrane poslove Ivanov (Igor Vasilyevich Ivanov) i odmah rekao da ne želi da razgovara o ovom ugovoru. To je bilo iznenađenje koje nismo očekivali, jer svi misle da je Rusija bezrezervni prijatelj pravoslavnih Srba. Neće da razgovara sa mnom. Ja sam ga pitao: "Pa zašto sam onda došao?" Kaže: "Da vam kažem da vi Srbi naučite da živite sa Muslimanima i Hrvatima kao što mi lepo živimo sa Čečenima i drugim muslimanima". To je bilo sve.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, šta se desilo u Hrvatskoj posle potpisivanja ovog sporazuma?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Pa šta se desilo? Ništa se nije desilo. Međunarodni posrednici su ostali bez dokumenta koji bi mogao da garantuje ono što je Vensovim planom bilo zapisano, da se nađe mirno rešenje između dve etničke zajednice. I naravno, međunarodni posrednici se ne izvinjavaju. Dolaze u Knin, zahtevaju da opet pregovaramo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, da li vam oni kažu, zaboravite Erdutski sporazum i opet mora da se pregovara nanovo?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ili kažu, pregovaraćete na osnovu Erdutskog sporazuma i Vensovog plana?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Edutski spomenik, baš tako, spomenik. To je, u srpskom jeziku slične su reči, izvinjavam se. Rekli su, "zaboravite taj sporazum" iako je potpisan na visokom nivou kad se uzme hrvatska strana,

jer sa naše strane su uvek potpisivali članovi Vlade. Onda su nam predložili tajne pregovore. Tajne, da se više ne brukamo. I mi smo pristali i na to i ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, je li to bilo posle Volebekovog, Volebekove posete Kninu?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da. Da, da, da. Posle. 8. septembar je propao, 9. septembar je propao, kako sam objasnio. I 9. septembar je bio posle Erdutskog sporazuma. Znači posle Erdutskog, Volebek - Knin. E sad Volebek predlaže tajne pregovore u Norveškoj. Ako vas to zanima ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li ste vi otišli na te tajne pregovore u Norvešku?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da. Otišli smo. Vođa delegacije je predsjednik Hadžić. U delegaciji do njega je bio ministar pravde Kužet i ja kao ministar za inostrane poslove i čini mi se da je išao i admiral Rakić. Prevodilac je bio, pošto to ovo Pretresno veće treba da interesuje, Bora Božić, a ne čovek koji je ovde svedočio, Lazarević. On je bio samo privatni prevodilac predsjednika Hadžića koji mu je pomagao da obiđe kulturne spomenike tamo gde smo išli, da mu pomogne u trgovini, ali i to je službeno, jer šef države što god radi u pitanju je službeno. I mi smo pregovarali, a šef delegacije Hrvatske bio je Hrvoje Šarinić. Čini mi se da je tada bio savjetnik predsjednika Tuđmana i šef valjda Državne bezbjednosti, ako se ne varam. Hrvat koji je dugo živio u Južnoj Americi (South America), ne, u Južnoj Africi (South Africa) i koji se tih godina vratio u Hrvatsku, ali nije bio nikakav ekstremista i o njemu ne mogu ništa ružno da kažem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, šta se desilo u toku tih pregovora?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: U toku tih pregovora delegacija Republike Srpske Krajine bila je veoma kooperativna. Nacrt sporazuma koji nam je Volebek predložio, zajedno i hrvatskoj delegaciji, mi smo prihvatili. Trebalo je da se njime postigne nešto slično kako se želelo i onim Erdutskim sporazumom kojeg je Hrvatska odbacila. Onda gospodine predsedniče nismo mnogo ni žalili Erdutski sporazum, jer kažemo, evo, na pomolu je novi, skoro istovjetan, potpisaćemo ga i trebalo je da se on potpiše ujutro i ujutro je Volebek pozvao sve novinare iz Osla (Oslo). Mi smo bili 60 kilometara od Osla. Ja više ne znam kako se to mesto zove. I mi smo se isto obradovali. Samo smo zatražili prostoriju da pripremimo materijale i da sutradan obavjestimo

našu javnost, svetsku javnost i tako dalje. I stvarno nije bilo nikakve razlike ni po jednoj tački ugovora ni nas ni Hrvata, a ni međunarodnih posrednika. Harmonija je bila i čak smo se šalili. Igrali smo malo šah jedni sa drugima. Dobro, ja sam bio malo bolji šahista pa sam tuko i ovog prevodioca iako je on majstorski kandidat, a ja nisam imao kategoriju. I takva je bila atmosfera. I kad smo ušli u tu sobu da pripremimo sutradan izveštaj, naša veza nam dostavi tu noć, to je bilo možda 23.00, možda 24.00, poruku iz Zagreba da je Tuđman naredio svojoj delegaciji da se ujutro rano vrati i da ne sme da potpiše sporazum kojeg je i Tuđman imao na svom stolu. I vrlo je zanimljivo, to samo mi znamo, saznali su naravno i Hrvati, mislim da Volebek nije znao, i mi iskoristimo priliku da tu noć obavestimo naš centar u Kninu i Beogradu da je Tuđman zabranio potpisivanje sporazuma koji je trebao da kruniše ove tajne pregovore u Norveškoj. Sutradan dolaze novinari koji znaju za Tuđmanovu odluku. Jedino ne zna Volebek koji je organizovao i vodio ove pregovore i žestoko se naljutio na mene. Kaže: "Upropastio si mi karijeru. Zašto si ranije obavestio javnost?" Eto tako je bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro. Znači i ti su pregovori propali ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Jarčeviću, dozvolite mi da vas podsetim da dajete kraće odgovore. Ovaj odgovor je zauzeo čitavu stranu na transkriptu.

SVEDOK JARČEVIĆ: Ali bio je zanimljiv, ako se ne varam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite ...

SUDIJA ROBINSON: Ako vi to kažete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, ti pregovori, tajni pregovori u Norveškoj su propali?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tako što je Tuđman poslao pismo kad ste sve imali usaglašeno i rekao da neće da se potpisuje, je li tako?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Ujutru smo trebali da potpišemo pred novinarima Norveške, onih koji su akreditovani u Oslu. Oni nisu znali gde mi

sedimo, ali su tu noć obavešteni da dođu. Međutim, oni su usput već saznali informaciju koju smo mi lansirali ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro i ti pregovori su znači propali. Da li ste opet nastavili pregovore?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: O, pa opet su nam međunarodni posrednici tražili da pregovaramo, ne kritikujući Hrvatsku, ne beležeći to ni u jednom jedinom dokumentu. I izbor je pao na Dobanovce. To je letnjikovac bivšeg predsednika Jugoslavije Josipa Broza Tita, na nekih 20 kilometara od Beograda i tamo smo se sastali. Opet je hrvatsku delegaciju predvodio Hrvoje Šarinić, a Republiku Srpsku Krajinu je predstavljao Goran Hadžić, predsjednik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tu postignut uspeh?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Nikako. Ovde je još smešnije. Ne znam kako to da kažem. Šarinić je prekinuo pregovore, a bio je usaglašen ovaj tekst koji je opet je ličio na onaj iz Norveške i na onaj iz Erduta. Ali kad je bilo pitanje razgraničenja tamo gde su Hrvati napravili agresiju 22. januara, bio je u pitanju voćnjak državne svojine, a država je nacionalizovala te njive gde je posadila voće, od srpskih vlasnika, onda je naš koji je rodom otuda, Kužet, ministar pravde, rekao: "Pa gospodine Šariniću, ne može ova plantaža voća da pripada Hrvatskoj kad je svaki pedalj zemlje u vlasništvu srpskog seljaka". Uh, to je iskoristio gospodin Šarinić, skočio je i rekao: "Predsjednik me nije ovlastio da ustupim ovu plantažu". Spakovao stvari i izašao iz hale.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa čekajte, nije valjda da su propali pregovori zbog te plantaže?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Pa ja sam se zakleo da ću govoriti istinu gospodine predsedniče.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, propali su i ti pregovori ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li su posle toga zakazani ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Kako da ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ponovo pregovori. Gde?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Ponovo. Sad kažu – mora da uspeju. Opet se pojavljuju Čarls Redman i Vitalij Čurkin. 22. marta pregovaraćemo u Hrvatskoj, u Zagrebu. Do tada mi nikad nismo pristajali da idemo na teritoriju Hrvatske zbog toga što su to Hrvati tumačili kao dolazak pobunjenih Srba na pregovore sa svojim državnim organima. Ali vidite, sve je propalo i tog puta smo pristali i rekli smo da nećemo tu formalnost podizati na neki nivo. Nećemo praviti probleme i pristali smo. Pregovori će biti u ruskoj ambasadi, tako su odlučili Čurkin i Redman. Mi nismo tražili nikakvu zaštitu i išli bismo na pregovore i u bilo koji letnjikovac predsjednika ili neku drugu zgradu Republike Hrvatske. I ti pregovori su bili dosta uspešni. Tekst tih pregovora je bio izvrstan zbog jedne činjenice. Tamo je teško naoružavanje Hrvatske trebalo da bude pod kontrolom kao i teško naoružanje Republike Srpske Krajine. Prvi put uspešli smo da se izjednačimo kao partneri bar u tretmanu oružja sa hrvatskom stranom. Potpisali smo taj ugovor 29. marta 1994. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa da li je taj ugovor sproveden u delo?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Nikad. Uvek smo pitali međunarodne posrednike, oficire UNPROFOR-a zašto ne kontrolišu hrvatsko naoružanje, ako je naše teško naoružanje na određenom broju kilometara od granice tamo gde je ugovorom predviđeno. Zašto nije hrvatsko ni pod dva ključa ...

SUDIJA ROBINSON: Moram da vas zaustavim. Odgovorili ste na pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su tada usledili novi pregovori?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Oh, moram da se setim. Ja sam tada već prestao ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li znate nešto o pregovorima zakazanim u Londonu (London) između Krajine i Hrvatske u organizaciji Ministarstva inostranih poslova Velike Britanije (Foreign Office Britan)?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da. To je urađeno u dogovoru sa Ministarstvom za inostrane poslove Britanije i Kongresa srpskog ujedinjenja (Serbian Unity Congress). Da vam kažem, to je srpska organizacija u Sjedinjenim Američkim Državama koja ima ogranke i u Evropi i jedna humanitarna organizacija Velike Britanije. Ja sam imao svu dokumentaciju o

tome. Jedino što je nas privuklo da idemo na te pregovore, jeste poruka iz Ministarstva za inostrane poslove Ujedinjenog Kraljevstva (United Kingdom) da će na pregovore doći i hrvatska delegacija. Nisam se tada konsultovao sa vama, iako sam živeo u Beogradu, niti sa kojim organom Srbije i Jugoslavije o tome, pošto sam ja bio obavešten o pregovorima kao bivši ministar za inostrane poslove. Meni su se obratili iz Londona. Ja sam poslao faks u Knin i mislio sam da otputujem tamo i da na sednici vlade obrazložim zašto bi bilo korisno otići, jer je sad pokrovitelj i Velika Britanija, iako nismo uspeli sa pokroviteljstvom Amerike i Rusije, međutim i telefonom i faksom i predsjednik Hadžić, odnosno predsjednik Martić je tada bio i premijer Mikelić odobrili su te pregovore i rekli da idem sam bez ijednog drugog člana i to je stvarno uspelo, tajno. Evo sve do ovih dana se nije ni znalo da su ti pregovori bili ugovoreni 60 milja severno od Londona. Rekli su mi da je to zamak Kromvelov (Oliver Cromwell) iz XVI, XVII veka ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Preskočite te istorijske detalje. Šta je bilo?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Ništa. Ja sam čekaao pet dana. Hrvati nisu došli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa jeste li se i sa kim videli, razgovarali o bilo čemu?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Samo su me primili u Ministarstvu za inostrane poslove Velike Britanije da čuju moje mišljenje, da razmenimo malo, i prekoriili su me tamo da smo mi Srbi ljudi koji gledaju prošlost, a treba da gledamo u budućnost. Onda sam ja na tom sastanku rekao, to je bio šef odeljenja za istočni Jadran, mislim da se zvao gospodin Rion (Rion), rekao mi je da je Irac, pa i on, kao što su mi i u Moskvi kazali: "Eto kako se mi Irci i Englezi slažemo. Vidite kakvu ja funkciju obavljam". A onda sam mu ja dobacio: "Pa u svakom pabu Britanije ima svaki gusar koji je pomogao kolonijalnoj politici Velike Britanijem, pa što mi ne bismo da se osvrnemo bar na državnost Krajine u Austriji".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A ovde je više puta pominjano, pošto ste sad prošli sve ove vaše pregovore u kojima ste vi učestvovali. Pretpostavljam da su neke ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: To je bio ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ako ste neke propustili, da se ne zadržavamo više na tome. Ovdje je u više navrata figuriralo, i u izjavama nekih svedoka druge strane i uopšte, kako sam ja vama davao uputstva pred pregovore koje ste vi imali. Evo vidimo, imali ste mnoge pregovore. Molim vas da odgovorite na pitanje da li sam vam ja davao uputstva ili neko od mojih saradnika o tome kako ćete da pregovarate u ime Republike Srpske Krajine sa predstavnicima Hrvatske ili predstavnicima međunarodne zajednice?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Ja sam, gospodine predsjedniče, uvjeren da vi niste ni znali za moj put u London.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ne govorim sada o Londonu, evo ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: A recimo ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Put u London, na kraju krajeva nije ni najbitniji. Vi ste govorili o pregovorima u Njujorku, pregovorima u Ženevi, pregovorima u Norveškoj, ne znam da li ste pomenuli još neke pregovore, ali sve one koje ste pomenuli, dakle da li sam vam ja davao neka uputstva o vašim pregovorima?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Nikad nikakva. Predsjednik ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala, u redu. Hvala. Bolji je kraći odgovor.

SVEDOK JARČEVIĆ: Dobro.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li vi možete nešto da kažete o tome, dobro ako vama nisam davao uputstva za te pregovore, da li sam ja nekom drugom mogao da dam uputstva, a da vi za to ne znate?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da jeste mojim šefovima, oni bi ih meni preneli. Ali sve tekstove sam ja pravio sam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi ste pravili platforme za te pregovore?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da. Evo kratko odgovaram.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li su vaši šefovi uticali na vas da pravite platforme za te pregovore?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Zanimljivo, nikad mi nisu dali nijednu primedbu. Prihvatili su ono što treba da istaknem. Jeste naš odlazak u Vašington. Ja nisam u platformi naznačio da ćemo Hrvatima odmah dati da koriste put, aerodrom i centralu, ali je gospodin Hadžić iako nije bilo u platformi, to prvo predložio kao ustupak Republike Srpske Krajine.

SUDIJA BONOMI: Kada govorite o Vašingtonu, da li su to neki posebni pregovori od onih u Njujorku?

SVEDOK JARČEVIĆ: Jao, izvinjavam se, Njujork, a ja rekao pogrešno Vašington. Izvinjavam se. Desi se to starijim ljudima. A šta ćete?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste govorili o političkim strankama u Krajini, da ih je bilo više i napomenuli da vi niste bili član nijedne stranke.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali ste pratili aktivnost svih stranaka pretpostavljam?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Pa koliko sam mogao, jer vidite da sam stalno bio negde u inostranstvu često i onda kada sam se vraćao, možda to Pretresno veće ne interesuje, ali mi smo imali oko 70 dobrovoljnih predstavništava Krajine u inostranstvu. Trebalo je sa njima komunicirati i partijski život mi je manje poznat.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato da li je na stvaranje tih stranaka uticao neko iz Srbije?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da vam kažem, ne znam koliko će koristiti moje svedočenje, ja mogu da primetim sledeće, ljudi koji su osnovali Srpsku demokratsku stranku uglavnom su bili vaši politički protivnici. Recimo, do smrti je to bio doktor Rašković i doktor Milan Babić, ako vas je to zanimalo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, Milan Babić nije umro još.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: On je živ. Nisam ni rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi ste bili možda od članova Republike Srpske Krajine ličnost koja je najviše komunicirala na liniji, koja je najviše vremena provodila, provela u Beogradu, je li tako?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Da. Na moj predlog vlada je prihvatila da Ministarstvo za inostrane poslove bude u Beogradu, jer je tu bio splet diplomatskih predstavništava iz celog svijeta. Mi smo nagovarali mnoge ambasadore i njihove saradnike da otvore predstavništva i u Krajini. Naravno, to nije dolazilo u obzir i mi smo morali takvo rješenje da donesemo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad molim vas, sobzirom na to vaše iskustvo, sobzirom na problematiku srpskog naroda u Krajini, u optužnici u delu koji govori o odgovornosti u tački 26 pod (m) kaže se da sam "koristio državna sredstva javnog informisanja u Srbiji da bih manipulisao srpsko javno mnjenje širenjem preuveličanih i neistinitih poruka o nacionalno motivisanim napadima Hrvata na srpski narod kako bi se među Srbima koji žive u Srbiji i Hrvatskoj stvorila atmosfera straha i mržnje. Propaganda koju su stvarala srpska sredstva javnog informisanja bilo je važno oruđe koje je doprinelo tome da se u Hrvatskoj počine zločini". Molim vas, sobzirom na vaše iskustvo, na vaše prisustvo tamo, da li možete da kažete je li ovo tačno šta se ovde tvrdi ili nije?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Gospodine predsjedniče, da je to tako onda bi sredstva informisanja, ako ste imali na njih uticaj, u prvi plan stavljala progon Srba iz hrvatskih gradova. To ni u štampi Srbije nije bilo mnogo prisutno. Na televiziji posebno ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li je vaše iskustvo bilo da su sredstva javnog informisanja u Srbiji preuveličavala neistinite poruke o nacionalno motivisanim napadima Hrvata na Srbe i širila mržnju?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Gospodine predsjedniče, ona su umanjivala razmere terora nad Srbima su bile strašnije nego što su sredstva javnog informisanja u Beogradu prikazivala. Samo ću jedan primer navesti. Napad na Zapadnu Slavoniju 1. maja 1995. godine u udarnom dnevniku Televizija Beograd objavila je u 17. minutu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je bilo širenja mržnje prema Hrvatima u jugoslovenskim medijima?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Nikad. Ono što je rekla Tanja Torbarina nijedan Srbin nikad nije izgovorio, a prema onom šta su pisale muslimanske novine i hrvatske, Šešelj kojega ovde optužuju za jezik mržnje, bio je pravi humanista. Svetac skoro. Ja ne mogu da izgovorim reči koje su se tamo izjavljivale. One su teže od bilo koje psovke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste pomenuli Milana Babića. On je ovde svedočio. U njegovom svedočenju 18. novembra 2002. godine, to je na stranama transkripta broj 12.947, 12.982 i 12.984 on je rekao, između ostalog, neću da ga citiram široko, da sam ja širio mržnju između Srba i Hrvata i tako dalje.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Gospodine predsjedniče, ova izjava je najbesmislenija ako je upućena na vaš karakter. Vi niste vredali ni svoje političke protivnike u Srbiji, a kamoli nekoga van granica Srbije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Babić je izjavio na stranici transkripta 13.104 do 13.106 da je čudno što je Špegelj okrivljen za kupovinu oružja od Mađarske u toj kaseti koja je pokazana od Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu, jer je Milošević rekao da je on lično kupio oružje iz Mađarske. Da li možete da protumačite tu izjavu?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Gospodine predsjedniče, ja vas nisam razumio, naročito ovaj drugi dio rečenice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa osporio je ono, onu celu priču o Špegelju. Videli smo i razgovor mađarskog sekretara sa našim ministrom i tako dalje. On je to osporio, a rekao je da sam ja kupovao oružje iz Mađarske. Da li vi imate neka saznanja o tome ...

SUDIJA ROBINSON: Molim vas da pravite pauzu između pitanja i odgovora.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, mislim da gospodin Milošević pogrešno citira reči Milana Babića. Naravno, moramo to još da proverimo, ali ja se veoma dobro sećam da je gospodin Babić rekao da je video traku sa Špegeljom i da je bio šokiran onim što je Špegelj radio. Ja se toga veoma dobro sećam. Prema tome, mislim da nije u redu ovo šta je sada citirao gospodin Milošević.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ako citirate transkript, morate da budete tačni. Morate da budete u stanju da potkrepite ono što ste rekli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pretpostavljam da sam tačan, ali, evo, izjavio je na strani transkripta 13.550 do 13.552. Sad je veće preciziranje onoga što sam vas pitao, "Svaki put kada su se zvaničnici Republike Srpske

Krajine sastali sa Hrvatima ili stranim pregovaračima, morali su da se konsultuju sa Miloševićem za instrukcije. Ako bi se neko suprotstavio, on je bio otpušten". Dakle, vi ste bili taj koji je vodio pregovore. Kako je to funkcionisalo? Je li tačno ovo što kaže Babić?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Nije tačno. Objasnio sam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Babić u vezi sa JNA, to je strana transkripta 13.270, 13.274 i 13.275 navodi da je: "U avgustu 1991. godine JNA prestala da štiti samo Srbe u Hrvatskoj i zajedno sa drugim jedinicama pod njenom komandom učestvovala je u uništavanju nesrpskog stanovništva, stvarajući nove granice koje su bile šire od granica koje su bile utvrđene referedumom za Krajinu". Da li ste vi mogli da na osnovu onoga što vi znate procenite kako se ponašala JNA?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da je ovo potpuna besmislica. On kaže: "Prestala je da pomaže srpski narod", znači pomagala ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prestali su da štite Srbe u Hrvatskoj.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Znači štitali su do tada. Znači da im je opasnost pretila od nekoga. To mogu da razumem. A Jugoslovenska narodna armija nikad nije učestvovala u progonu nesrpskog stanovništva. I na kraju, sve do kraja 1991. godine Jugoslovenska narodna armija nije bila srpska armija. U vrijeme borbi za Vukovar, na primer, komandant avijacije bio je Hrvat, Jurjević Zvonko. Ja mislim da Babić ovde poistovećuje tu JNA iz 1991. godine sa čistom srpskom vojskom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovaj svedok navodi, da li znate ta imena Boro Rašuo i Risto Matković? Pominje ih kao moje saradnike i u to vreme kaže da su radili nacрте za SAO Krajinu. Da li vi znate nešto o tome, bez obzira na ove ličnosti, možete i to da kažete, ali da li su zakoni za Krajinu pisani u Beogradu?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Ja Matkovića nikad nisam sreo. Boru Rašua jednom. On je ušao u vladu kada sam ja prestao biti ministar za inostrane poslove. Čuo sam da je Rašuo učestvovao u pravljenju zakonodavstva Republike Srpske Krajine i sigurno je da su ugled na krajinsko zakonodavstvo imali i u zakonodavstvu Hrvatske i u zakonodavstvu Srbije. Pa zakonodavstvo nikakvo nečasno delo nije. Ono se piše onako kako se piše u svakoj drugoj zemlji. Tako se pisalo i u Krajini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste vi imali neku informaciju o tome da im neko iz Beograda, evo ako nisu pisani u Beogradu, da li im je neko iz Beograda sugerirao kako da napišu neke zakone?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Moj ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li nešto znate o tome?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Moj zamjenik ministra za inostrane poslove, Petković, Srećko Petković, znam da je lično učestvovao u izradi tih zakona i da je to činio u Kninu. Verovatno je konsultovao možda i zakonodavstvo i iz Rusije i Hrvatske. I rimsko pravo verovatno. On je učestvovao u izradi. Za druge ljude ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Babić tvrdi da su komandanti Teritorijalne odbrane raportirali direktno Jugoslovenskoj narodnoj armiji, a ne Vladi Krajine ...

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Uh ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je 12.983 strana transkripta. Da li nešto znate o tome?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Gospodine predsjedniče, trebalo bi znati šta je Teritorijalna odbrana. To je, Teritorijalna odbrana je bila predviđena Ustavom Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije. Opštine su bile nadležne za Teritorijalne odbrane, sekretarijati u opštinama za narodnu odbranu i one su se formirale tako, međutim poštovale su komandu tadašnje Jugoslovenske narodne armije. Kako je Jugoslovenska narodna armija nestajala iz Slovenije, Hrvatske i Krajine, nicali su nove armije i nove Teritorijalne odbrane. Što se tiče Krajine treba imati u vidu sledeće, u nekim opštinama nije bilo naslijeđenih sekretarijata, nego su ljudi sami, oni koji su pobjegli iz hrvatskih gradova sa onima koje su zatekli, ovaj, činili Teritorijalne odbrane i bilo bi iluzorno da svaka od tih jedinica Teritorijalne odbrane referiše Beogradu. Potpuno neprihvatljivo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On je dodao na toj istoj strani transkripta kako je Milošević direktno postavljao komandante Teritorijalne odbrane u Krajini kroz postojanje Vlade Krajine.

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Nerazumljiva tvrdnja. Nadležnost Vlade Republike Srpske Krajine se nije razlikovala od nadležnosti bilo koje vlade u svetu. A da je naša vlada održavala veze sa drugim državama koliko je mogla,

to je istina. Mi smo imali odnose sa Saveznom Republikom Jugoslavijom, ali uvek kao što to rade bilo koje dve države i svakako da se možemo između sebe konsultovati i pomagati i trgovati i razmenjivati, ovaj, stručnjake i tako dalje. I samo još, ako mi dozvolite, ja bih rekao da ne bismo trebali shvatiti da je jugoslovenska savezna država umrla ijednog momenta.

SUDIJA ROBINSON: Kako konkretno glasi vaš odgovor? Šta je vaš odgovor na pitanje koje je postavio gospodin Milošević?

SVEDOK JARČEVIĆ: Nisu konsultovani. Sami smo odlučivali na sednicama vlade o svemu, čak i o trgovini.

SUDIJA ROBINSON: Vi ste znači bili u stanju, bili ste na takvom položaju da ste mogli da znate da li je gospodin Milošević direktno imenovao komandante Teritorijalne odbrane u Krajini?

SVEDOK JARČEVIĆ: Na sjednici vlade takvo pitanje se nikad nije postavljalo, ali su nama referisali iz Generalštaba o postavljenim oficirima, komandantima i tako dalje. Mi nismo nikad ni pitali pod kojim su uslovima kandidovani i kojim načinom su izabrani na to mjesto. Da li je to odlučio jedan general, dva generala, Generalštab i tako dalje. Ja to ne znam, jer svako je vodio svoju brigu. Vlada je bila informisana, ono što ja radim u ministarstvu, a od Generalštaba ono što se radi u armiji.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Babić tvrdi na stranama 12.997 do 13.627, 13.668, 13.676, 13.691, dakle da je kroz paralelne strukture Milošević izazivao incidente koji su dalje prouzrokovali reakcije i strah među srpskom populacijom, intenzivirali su intervencije hrvatske policije, što se kasnije razvilo do netolerancije nasilja i čak do rata. Evo kratko sam izneo ovo što on tvrdi. Šta možete o tome da kažete, gospodine Jarčeviću?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: To je čista besmislica. Situacija je bila sasvim drukčija.

SUDIJA ROBINSON: Poslednje pitanje, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Babić je rekao da je na kraju 1990. godine tenzija eskalirala. Grupa predvođena od strane Milana Martića, predsednika Narodnog saveta protiv represije nad Srbima je izazvala tenziju, nadajući se da će povećanjem društvene krize u delovima Hrvatske da rezultira time da omogući jugoslovenskim vlastima da se umešaju i kroz vanredno stanje u celoj oblasti, suspenduju ovlašćenja hrvatskih vlasti. To on govori na strani transkripta 14.104 i 14.105, 19. novembra 2002. godine. Da li možete to da komentarišete?

SVEDOK JARČEVIĆ – ODGOVOR: Još jedna na kvadrat besmislica. Jesmo li videli kako je počeo progon Srba iz hrvatskih gradova. Kako je na te događaje mogao da utiče Milan Martić ili bilo ko drugi? Plan hrvatske države bio je istrebljenje Srba ili njihov progon. Ništa više ne mogu da kažem.

SUDIJA ROBINSON: Sada prekidamo sa radom. Nastavićemo sutra u 9.00. Samo trenutak.

SUDIJA KVON: Gospodine Kej, rekli su mi da je Rezolucija 762 (UN Security Council Resolution 762) sada uvrštena u spis. Vi ste zapravo govorili o jednoj drugoj rezoluciji.

ADVOKAT KEJ: Da. Pogrešno sam to rekao. Rekao sam 752.

SUDIJA KVON: Znači moramo da uvrstimo tabulator broj 12.

ADVOKAT KEJ: Da, ja sam mislio na 752.

SUDIJA ROBINSON: U redu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, vi imate u ovom bajnderu dokaznih predmeta nekoliko rezolucija i za svaku piše, "*translation provided*". Dakle, to su rezolucije 740, 743, 802, 815 koje imaju veze sa svedočenjem gospodina Jarčevića sobzirom na njegovu funkciju i pretpostavljao sam da nema potrebe da umnožavam rezolucije Saveta bezbednosti.

SUDIJA KVON: Ne. To su dokazni predmeti koji su već uvršteni u spis, a ova rezolucija nije bila uvrštena i kako bismo zaokružili celinu, mislim da

bismo trebali da uvrstimo i tabulator broj 18, ali to ćemo da razmotrimo sutra.

SUDIJA ROBINSON: Sednica je završena.

Fond za humanitarno pravo